

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
N O. 13330

KLEYNE HELDN

May Zerubavel

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

שׁוֹלְ-בִּיבְּלִיאָטָעַק

מַאי זֶרְבֶּבֶל

קָלְיָנֵעַ הַעֲלָהָן

(אַכְטּוּרְיוּלָעַ מַעֲשָׂהָלְעָדַעַן יִצְחָק)

אַדְיוֹבָנָעָעָבָן פֿזְן דָעַעַ

צְוִישָׁא אָונַ שְׁלוֹם עַלְיכֶם שְׁוֹלָן

בְּיַדְנוּס אַדְיוֹבָן

1949

שׁוֹלְ-בִּיבָּלִיאָטָעַק

העפטע נר. 3

סְעִירִיעַ בָּ

מַאי זֶרְבֶּבֶל

קְלִיְינָעַ הַעֲלָדוֹ

(אקטזועלע מעשהלעך פון ישראל)

אַרְיוִסְטּוֹגָנָגָעָנוּ פּוּ דָעַר
צְוִישָׂא אָוּן שְׁלוּם עַלְיכֶם שְׁוּלָן

בּוּנְגָאנְס אַיְירָעָם 1949

מְאֵי וּרְבָּבָה

די ארכז ישראלדיקע יונגנט איז נישט קיין איינגעשטנע אויף איין פלאץ. זעלטן ווען גענט איד טראפען איז יונגנט חנטש, דארט א דערציגגענעם אויפן זעלבן ארט, וו איר האט אים געזען מיט עטלעכע יאר פריער.

די יונגנט איז דארט זיינט באוועגעלען, און זי מאכט זורץ אלע פראַ צעטן פון דעם לאנד, וו אס אינעם אויפבוּ שפּרייט זיך עס כסוד פון צפּוּ צו דרום און פון מזרחה צו מערב.

די יונגנט גיט אויך איז פון ארט צו אנט און פילט אויס די ארכז. ישראל-חאָפּעַ מיט נײַע יְשׁוּבִים, מיט קאָלָאנַיִס, קבוצות, דערפֿער און שטעהַ.

מאַי זרבבל, די יונגנע שְׂרֵי בָּרֵין פון אַט די זְרוּיַּה זֶרְצִיְּלוֹנְגָּעַן, אַיְּזַּמְּגַנְּגַּעַן דעם וועג פון דער בִּירוּשָׁן אַוְּן קַעַמְפְּעַרְשָׁעַר יְוֻנְּגָּט אַיְּזַּרְאָל. זי אַיְּזַּגְּעַוְּנָן אַיְּנָגְּבָּן וְעַזְּנָהָאַט דָּאָרְט בָּאוּעָצָט די ערשות שטחים באָדוֹ אַוְּן גַּעֲרִינְדָּעַט די בָּאוּרִיחָט-גַּעֲוָוָאָרְגָּעָן עַלְּקִיבָּצִים. זי האט אַיְּזַּדְּעַס קִיבָּצָן נִירִים גַּעֲלָבָט, זָאָרְט שָׁוּעָר גַּעֲרָבָט אָוּנְטָעָר דָּעַר בְּרָעָן גַּעֲנִידְקָעָר מְדִבְּרִיזָוֹן אַוְּן גַּעֲהָאָלְפָוּ גַּרְיָן מַאֲכָן שְׁטִיקָעָר פון דער וויסטע.

ווען עס איז אויסגעבראָךְן די מלחהה אַוְּן די אָרָאָבָּר זענען באָפָּאָלָן דער יונגעער, נָאָרוּוֹאָס פְּרָאָקְלָאָמְרָעָטָר מְדִינָה יְשָׁוָאָל, אַיְּזַּמְּזָרְבָּל גַּעַן ווען אַיְּנָרְשָׁלִים אַוְּן האָט זִיךְ בָּאָטִילִיקְט אַיְּזַּעְמָס פָּאָר דָּעַר הוּוּפְטָאָט, ווּאָס די אָרָאָבָּר האָבוֹן גַּעֲהָאָלְטָן אָרוּמְגָעָרִינְגָּלָט אַלְאָגָעָן צִיטָאָט.

זי האט דורךגעמאָכָּט די לִיְּדָן אַוְּן די פְּרִיְּדָן פון בוּעָן דָּאָס לאָנד, אַוְּן די גַּעֲפָאָרָן אַוְּן גַּבְּרוֹה גַּלְּיִיכְצִיְּזִיךְ בֵּית פָּאָרְטִּידִיקְן דָּאָס לאָנד.

מיט אִיר שָׁאָרָף אוֹיג האָט זי אוֹיגגעכאָפָּט די אַיבָּעָרְלָעְבָּוּנְגָּעָן פון יהיז אַוְּן פון כָּלָל, אָפְּלָוּן דִּי בָּעַלְיִ-חִיִּים, אַוְּן זי האָט עס שיין אַוְּן האָרְצִיךְ באָשְׁרַיְבָּן אַיְּנָגְּרָעָן, ווּאָס האָבוֹן דעם רִיחָן פון דער אָרְצַה יְשָׁרָאָלְדִּיקָּעָר וּוּוֹקְלָעְכִּיקִיךְ אַוְּן פון דער עַכְתְּקִיךְ פון אַסְלָאָנְטִירָה. טער שְׂרֵי בָּרֵין.

נעמה פארהיט פון אן אומנלייך

נעמה איז געועען זיינער אויפגעראודערט און צעהראךן. די שי-
סערדייען, באטבאיידירונגגען און אויפרייסן, אן אן אנחהיב און אן א-
סופ, האבן זי אינגןאנצן צעמיישט. זי איז ערשת נישט לאנג אונגעקו-
מען קיון ארץ-ישראל פון דהן, נאך נישט גוט גערעדט העברعيش.
און דא איז זי פלאזים אריינגעפהאלן איז סאטמַע ברען פון די שלאכטן.
דער פאטער מיט די עלטערע ברידער אידער זענען אוועק איז מ-
לייטהער, און נעמה מיט דער מסטערן און די קלענערע קינדרהָר האבן
געוווינט איז אן אלטער שטיינגענער געביידע אין עק שטאט, צו-
זאמען מיט נאך א סך משפחות.

יענעם נאכטיטאג איז געוואָרַן אַ שְׁרַעְקָלָעֶכֶר גַּעֲרוֹדָעֶר. עט
אייז אַרְוִיסְגַּעַבְּן גַּעֲוָאָרַן אַ בְּאָפְּעֵל, אַ צָּלָע אַיְנוּוֹוִינְגֶּר פּוֹנְגָּעָם
קוֹוָאַרְטָאָל זָאָלָן דְּרִינְגְּלָעָן זִיךְ אַרְוִיסְצִיעָן פִּון דָּאָרָת, טִיפְּעָר אַין
שְׂטָאָט אַרְיָין, וּוְיָילְּ מַעַן רִיכְטָן זִיךְ אַוִּיפְּ גַּאֲרָד שְׂוֹעוּרָעַ שלאכטן.
איין דעם גַּעַלְוִיפְּ אַין גַּעַטּוּמָל, וּוְזָם אַין אַנְטְּשָׁטָאָגָן, הַגְּטָט
נעמה פָּאַרְלְוִירָן אַיד פָּאַמְּלִיעָן אַוְן אַרְוּמְלִוְּפְּנִידִיק אַוְן זָוְנְדִּיק די
איינגעָן, הַגְּטָט זִיךְ פִּון זִיךְ אַלְץ מַעַר אַוְן מַעַר דָּעַרְוִוִּיטָעָרט, בַּיּוֹ זִיךְ
הַאָט אַיְנְגָּאנְצָן פָּאַרְבְּלָאָנְדוּשָׁעָט.

...נעמה איז געועען אַ קלְיָוִן מַיְידָעָלָעָן מִיט שְׂוֹאַרְצָע גַּעֲקָרְיוֹזָל-
טָע הַעֲרָעָלָעָר, מִיט אַוְינָן שְׂוֹאַרְצָע, וּוּ קוֹיְלָן, גְּרוֹיסָע אַוְן טִיפְּעָ, וּוּ
צְוּוִי בְּרִיאַתְּ הַיְמָלָעָן אַוְן פְּינְקָלְעָנְדִּיקָע, וּוּ שְׂטָעָרָן. אַוְן אַ נִּידְעָ-
רִיקָּע אַיז זִיךְ גַּעַוְועָן, קְלִינוּוֹוִיקְסִיק — פִּון הַוְּגָגָר, פִּון נְוִיט.

...בלאנדזשעט זי איזו, ווינט ביטער און ס'אייז איר שלעכט אויפן הארצן. עם פארבאהאלט זיך שווין די זון הינטער די הייבע בערג, און זיך, דאס קליאן מײַדעלען, גויט אָרֶום אָן עלנטע צוישן די שטומע פֿאָרְלַאָזְטוּן הייזער און וויסט גָּרְנִישֶׁט, אָז זיך אַרְאַן קראָצְן אָזְש אֵין דער אַרְאָבִישָׁר גָּעֲגַנְט אַרְיָין.

פלוצים האט זיך דערזען מענטשן. זייז זענען געשטאנגען אֵין אַ גְּרוֹפָען, פֿאָרְגְּנַט פֿוֹן אַ גְּעַבְּיִדְעָן, אָן גַּעַשְׁמַעַסְט צוישן זיך. געטה האט זיך נישט פֿאָרְוּנוֹנְדָּרֶט אָן נִישְׁט דָּרְשְׁרָאָקָן, הָרְנְדִּיק, זיך זיך רעדן צוישן זיך אַרְאָבִישָׁ. — דאס אֵין דָּאָך גָּעוּן אַרְ אַיְינָן טָמְעַלְשָׁן בֵּין אַיצְטָעָר. אַיְז זיך צוֹנְגַּעַגְּנָגְנָעָן צוֹ די מַעֲנְטָשָׁן אָן זיך דָּעַרְצִילָט, אָז זיך האט פֿאָרְבְּלַאָזְדוֹשָׁעָט, אָז זיך וויסט נִישְׁט, זוֹ די טָמְעַ אַיְרָע גַּעֲפִינְט זיך אָן אַרְ פָּטָעָר אֵין מַילְיָטָע. קָוָן אָן די פֿאָר אַרְאָבִער דָּאָס מַיְדָעָלָע, — עַם פָּגָלָט זיך גָּרְדִּישָׁט אַיְין, אָז ס'אייז אַ יִדְיָוָשָׁ קִינְד. זיך אֵין דָּאָך אָזְוִי דְּרִיסְט צוֹ זיך צוֹנְגַּעַגְּנָגְנָעָן אָן רַעַדְתָּ צוֹ זיך אַרְאָבִישָׁ. — זיך הייסט דִּין טָاطָעָ? — פרענט זיך אַיְנָעָר פֿוֹן זיך, אָז הוֹיכָעָר, אַ דִּיקָעָר מִיטָּ דִּיקָעָ פֿאָרְדְּרִיוּטָע וּזְאַנְצָיעָ.

— מַיְין טָاطָעָ?

אייז נַאֲך אַ מַּזְלָע גַּעֲוָעָן, זוֹאמָס נַעֲמָה טָاطָעָ האט גַּעַהְיִיטָן מִשְׁהָ, אָן די יִידָּן אִין עַדְן הָאָבוֹן דַּעַט נַאֲמָנָן פֿאָרְדְּרִיוּט אַוְיפָּן אַרְאָבִישָׁן מַוְסָּה. עַנְטְּפָעָרֶט נַעֲמָה, נִשְׁטָּ פֿאָרְהָאָקְנְדִּיק זיך:

— מַיְין טָاطָעָ רַופְּטָ מַעַן מִיבָּה.

— האָבָּ קִיּוֹן מַוְרָא נִשְׁטָּ, מַיְדָעָלָע, זָאנָן אַרְ דִּי אַרְאָבִער. מַאֲרָנוֹ וּוְעָלָנוֹ מַוְרָ די יִידָּן אַוְיסְקִיְּלָעָן אָן דִּיך וּוְעַט מַעַן אַיְיעָקָפָרָן צוֹ דִּין מַאֲמָנָן.

דָּרְשְׁרָעָקָט זיך גַּעַתְּזָה זַיְעָרָע שְׁטָאָרָק. זיך שְׁטוֹוּסָט זיך שְׁווֹן אָן, זוֹאמָס פֿאָר אַ טְּעוּת זיך האט גַּעַטְמָבָט אָן זוֹאמָס פֿאָר אָן אַוְמָנְלִיק עַס האט זיך גַּעַטְמָבָט. זיך פֿאָרְשְׁטִיטָע שְׁוֹין, אָן וּאָסְעָרָע הַעֲנָט זיך אַרְיִינְגְּנָעָפָלָן.

אַבָּעָר אַ קְלוֹג מַיְדָעָלָע אַיְז גַּעַתְּזָה גַּעַזְוָעָן. זיך זַעַט, אָז זיך וויסט נַאֲרָנִישָׁט. די אַרְאָבִער, אָז זיך אַ יִדְיָוָשָׁ קִינְד. בָּאַשְׁלִיכָט זיך צַיְלִיכָן מִיט זיך, אָזְוּ בִּינְאָכָם, זַעַט וּזְעַט זַעַרְן גָּאָר, גָּאָר פִּינְצָעָר, זַעַט זיך אַגְּנְטְּלִוִּיטָן.

סינַּי וְמֹרָאֵינוּ רְאִיתָנוּ בְּבָדְשֵׁנוּ יְהוָה יְהוָה

בְּנֵי דָבָר שְׁרָאָבֶן תְּרִינְעָבָן

נעמהן האבן די אראכבר אריינגעפערט אין א צימער, ווֹ עַם
וענען געוועסן עטלעכע אפיקערן. דא האט דאס מיידעלע גוט דער-
קענט אירע שכנים. זוי זענען געוועסן אויפֿ א טעפֿיך, אַרְומַ אַ נִי-
דעַרְיק טִישֵּׁל, גַּעַשְׁפִּילֶט אַין בִּינְגְּלָעֵד אָזֶן וַיֵּךְ גַּעֲרִיגֶט אַיבָּרָן
געלט. דערבי האבן זוי הויך געוופט שווארצע שטעהעדיקע קאזווע.

— זיין דא, רַוְ זַיְךְ אַפְּ דַּעֲרוֹוַיְלָע, — מאכט צו נעמהן יונגעדר
דייקער, מיט די פָּאַרְזְּדִיְיָטָע דַּיקָּע וּוֹאנְצָעָם, וּוֹלְכָּבָּרְ האט זַיְךְ דַּעַר
ערשטער צו אַיר גַּעַוְוַעַנְדָּט, אָזֶן עַר וּוֹיוֹזָט אַיר אָזֶן אויפֿ עַטְלָעַכְּעַ
קָאַלְדְּרָעָם, וּוֹאָסְטַ לִגְנָן אָזֶן וּוֹינְקָל. וּצְצָט זַיְךְ טַקָּע אַנְיְדָעָר אָזֶן
טראכט זַיְךְ וּוֹיְטָעָר די מהשְׁבָּה, וּוֹאָסְטַ אַיְוָ אַיר פְּרִיעָר אַיְפְּגָנָעָקוּ
מען:

— פָּעָן וּוֹעַט מָזָן אַנְטְּלוֹפָן, זַיְךְ נַאֲרָד די נַאֲכָט וּוֹעַט וּוֹעַרְן
פִּינְצְּטָעָרָעָר. אַבָּעָר... אַבָּעָר וּוֹהָיוֹן? וּוֹ גַּעַפְּינְגָּעָן זַיְךְ יַיְדָן אַצְּזָדָה
נעמה נַעַמְתָּ זַיְךְ אָזֶן טִיטָּמָט אָזֶן גַּיְוִיט צו צו די אַפְּיְצָעָרָן, רִירָט
אָזֶן אַיְגָעָם בַּיְסָ אַקְסָל אָזֶן פְּרָעָגָט:
זה זענען אַיְצָט די יַיְדָן?

יונגעדר דְּרִיְיט זַיְךְ אַיְסָ צו אַיר, קִיקְטָ וּ אָזֶן וּוֹנְדָעָרָט זַיְךְ:
וּוֹאָסְטַ טָמָט דָּא עַפְּעַס אַזְּאָלְקִילְיָן מִיְּדָעַלְעָעָ! (אוֹטוֹעָן וּטָ אַיְסָ,
נעמה, נַאֲרָד יַוְנְגָעָר, זַיְךְ זַיְךְ אַיְן, אַיְן דַּעַר אַמְתָּן, מַחְמָת אַיר נִידְעָי
רִיקָּן וּוֹקָּעָן) דַּעַר אַפְּיְצָעָר דְּרִפְּרִיְיט זַיְךְ מִיטָּן קִינְדָּ: עַרְגָּעָץ וּוֹ אַיְן
עַכְרָה הַוְּדָן האט עַר אַיְךְ אַזְּאָלְקִילְיָן מִיְּדָעַלְעָעָ.

דְּרִצְיָילָט אִים נַעַמְתָּ די וּלְבָעָעָ מעַשָּׂה, אָזֶן זַיְהָט דָּא אַהֲרָד
פָּאַרְגְּלָאַנְדוֹשָׁעָט, אָזֶן אַיר טִاطָּמָט אַיְוָ אַיְן טִילְיָטָעָר אָזֶן אָזֶן מַהְאָט
אַיר צָוְגָעָזָגָט טָאָרָגָן, נַאֲרָד דַּעַר שְׁלָאָכָט, זַיְךְ הַיְוִים צו בְּרָעָגָנוּן.

צְעַלְאָכָן זַיְךְ די אַפְּיְצָעָרָן, גַּלְעַטָּן זַיְךְ די וּוֹאנְצָעָם, קְלָאָפָּן זַיְךְ
איַבְּעָר די קְנִיָּה: — וּוֹאָסְטַר שְׁלָאָכָט? מַאֲכָן זַיְךְ, — סְיֻוּעָט נִישָׁט זַיְוִין
קְיָיָין שְׁלָאָכָט; אָזֶן פָּאַגְּרָאָט וּוֹעַט זַיְוִין, אַשְׁחִיתָה, וּוֹאָסְטַ מִירָן די יַיְדָן
אוֹיְסָשָׁעָכָטָן, אָזֶן פָּאַרְטִּיקָן קָוָם, מִיְּדָעַלְעָעָ, וּוֹעַל אַיְךְ דַּיְרָעָס
זַיְוִוִּין.

אָזֶן אַפְּיְצָעָר נַעַמְתָּ זַיְךְ פְּרִיפְּן שְׁוִים, גַּיְוִיט מִיטָּמָט צו צוֹם פָּעַנְצָיָה
טַעַר אָזֶן וּוֹיוֹזָט:

— זַעַסְטָ, אָטָ דַּאְרָט זַעַנְגָּעָן די יַיְדָן. זַיְךְ וּוֹיְסָן, אָזֶן מִיר זַעַנְגָּעָן

דא. ריכטן זיין וויער גאנצע קראפט אַהער. ווואס זשע ווועLEN מיר
בָּאָכָּן, האָ?

ער קוּקֶט אָזְוִי כִּיטְרָע נַעֲמָהָן אֵין דַּי אַיִנְגָּלֶעֶךְ. נַעֲמָהָן פָּאלָט
אֵין פְּשׁוֹט דָּסֶם הָאָרֶץ. זַי פָּאָרְגָּעָסֶט כִּמְעַט אֵין אַיְדָּר אַנְשָׁתָּעַל אָוֹן
דָּעַם שְׁפִילַן, ווּאָס זַי הָאָט דָּא צַו שְׁפִילַן, קוּקֶט אַוִיטַן אַרְאָכְבָּעַר מִיט
אַפָּאָר גָּרוּסָע צְעַדְרָאָקָעָנָע אַוִיגַּן:

— ווּאָס? — פְּרָעָנֶט זַי מִיט אַ צְוִיטָעָרְנוּדִיקָּעָר שְׁטִימָעַלְעַץ.
דָּעַר אַפִּיצָּעָר בָּאַמְּעָרָקֶט נִישְׁטָא אַיְדָּר שְׁרָעָק. ער אֵיז צַו שְׁפָאָרָק
פָּאָרְטוֹן אֵין דַּי גַּעֲדָאָנָקָעָן ווּעַנְן דָּעַר שְׁחִיתָה, ווּאָס זַי ווּעַלְן נַאֲךָ
די נַאֲכָט דָּוּרְכְּפִירָן.

— מִיר ווּעַלְן, זַאנְטָעָר, אֵין מִיטָּן דָּעַר נַאֲכָט אַרְוָיָס פֿוֹן דָּאָ
גַּעַן. מִירָן גַּיְין אַרְוָם אָוֹן אַרְוָם. זַעַטְמָן? (מִיטָּן פִּינְגָּעָר ווּוִוְוָיט ער
אוּפָן בָּאַרְגָּן אַרְאָפַן, צַו דָּעַר לִינְקָעָר ווּוִוְט צַו) זַעַטְמָן דַּי הַיּוּעָר דַּי
שְׁטִינְגָּעָרָנָעָן? ווּעַלְן מִיר גַּיְין ווּוִוְוָעָר, רַעֲכָטָם, אָוֹן פָּאָרְטָאָג ווּעַלְן
מִיד אַנְקוּמָעָן גַּאֲרָפָן אָזֶן אַנְדָּעָר זַיְיט, זַוְּ דַּי יַיְדָן רַיְכָטָן זַיְךָ.

ער הָאָט זַיְךָ צְעַלְאָכְטָמָט. אָזֶן עַפְעָם הָאָט אַיִם, ווּוִוְוָיט אַוִּים,
נוֹט פָּאָרְשָׁטְמָעָקָט. ער הָאָט בָּאַלְעָקָט דַּי ווּאַגְּצָעָם דַּי דִּיקָעָן אָוֹן נַעֲמָהָן
אַרְאָפְּגָּעָלָאָזָט אַוְמָגָּעָן פֿוֹן שְׂוִים. אַ צְעַדְרָאָקָעָנָע הָאָט דָּסֶם מַיִּ-
דָּלָעָ אַרְוִיסְגָּעָקָט דָּוּרָכָן פָּעַנְצָטָעָר. אֵין דָרְוִיָּמָן הָאָט שְׂוִין גַּעַ-
טָזָנְקָלָט אָוֹן אַהֲלָעָ רַוְּטָקִיָּת אִיזוֹ נַעֲהָנָגָעָן אַיְבָעָר דַי הַיּוּעָר פֿוֹן
דָּעַר אַנְדָּעָר זַיְיט טָאָל — דָרְטָמָן זַעַנְעָן דַי יַיְדָן... אֵין דָא, אֵין דָעַם
קְלִינוּעָם שְׁמָאָלָן טָאָל, אִיז אַ לִיְדָקָעָר שְׂמָחָה, זַוְּ קְיִין יַיְדָן זַעַנְעָן
נִישְׁטָמָא. אַבָּעָר קְיִין אַרְאָכְבָּעָר אַוִּיךְ נִישְׁטָא. דָעַרוּוֹיָל זַעַט מַעַן דָרְטָמָן
נִישְׁטָמָא קְיִין לְעַבְּדִיקָן נַפְשָׁא.

שְׁטִיָּמָט נַעֲמָהָלָעָ אָזְוִי בַּיּוֹם פָּעַנְצָטָעָר אָזֶן קוּקֶט אַרְוָיָס, אָזֶן
סְּיוּוּרָט אַיְדָּר פְּלוּצִים קְלָאָר, אָזֶן וַיְאָטָר אַטָּס דָעַם סָוד נִישְׁטָמָא אַיְבָעָר-
לָאָזֶן בַּיְךָ זַיְךָ אַלְיָוָן, אָזֶן וַיְמַזְזַעַן צַו ווּיְמַזְזַעַן דַי יַיְדָן זַעַנְעָן דָעַם
אַרְאָכְבָּיָשָׁן פָּלָאָן. יַאָ, זַי מַזְאָ!!!

אַיְצָטָה זַי זַיְךָ שְׂוִין נַעֲנוּמָעָן אַרְוָטָקָוָן מִיט אָזֶן אַנְדָּעָר
מַיִּין. דָעַר צִימָעָר אִיז נַעֲזָעָן כִּמְעַט לְאִזְּיק. אֵין פָּעַנְצָטָעָר הָאָט
אַרְוִיסְגָּעָקָט אֵין דָעַר רַיְכָטָן פֿוֹן דָעַם יַיְדָישָׁן קוּזָאָרְטָאָל, אַכְבָּעָר
אַצְצָט זַעַנְעָן דַי לְאָזֶן פֿוֹן יַעַנְעָם פָּעַנְצָטָעָר פָּאָרְמָאָכָט: מַעַן קָאָזֶן

ארויסקוקן בלויו דורך א שפארע. פאראן אין צימער דריי טירן.
וואהין פירן זיין?

— איך מז זיך צואילן! — מראכט נעמה, — וואם שנעלער!
וי איז גרייט אינס און צוויי אנטלייפן. נאר באלד באפֿט זי זיך, איז
דאס טויג נישט. פון איילעניש וועט קיין גוטס נישט ארזיסקומען.
איצט וועט מען זי זען און מען וועט זי תיכפּ פָאַקְעַן. זי מז זווארטן
ביז ס'וועט אינגןץן פִּינְצְטָעַר ווערן.

די פִּינְצְטָעַר האבן זיך געציינן און געציינן און נעמה האט זיך
ニישט בעקאנט געפֿינען קיין ארט. איז זי ווידער צונגאנגען צום
פִּינְצְטָעַר און פון דאס ני ארויסגעקוקט. זי האט זיך באטיסט צו
פארגעהדענקיין די ריכטונג, כדי נישט צו פָאַרְבְּלָאַנְדוֹשָׁעַן אַ צוּוּיַּת
מְאֻלָּה. איצט וואלט עם דאך טאַקְעַן באמת געווען אן אומגליק אַ
גרויסער פָּאַר אַלְעַט יידן.

נעמה איז ארויס פון צימער, אַרְוָמְנָעָנְגָּנְגָּעַן אַיבָּעָר דער דירה,
אויסקונדייק עפּעם אַנדְעָר אַרוֹיסְגָּאָגָּג, נישט דעם וו די זעלנער
שטייען אונטן אויפּ דער וואָך. נוּיט זי אַיבָּעָר די צימערן, קוּקְט
אַרְיוֹן אַין אַ קלְיָין פִּינְצְטָעַר, אַון מִיט אַמְּאָל דערזעט זיך אַ לִוְיָטָר,
אַנְגָּעָשְׁפָּאָרֶט אוּפּ דער וואָנט, וואָם לעַבְנֵן דעם פִּינְצְטָעַר. שטילְזָן
קערהייט איז געמה אַרוֹיסְגָּאָגָּג אַין — אַ דאָך! זי אַקְעַל האט
וי דורך גַּשְׁלִיבָת דורך פִּינְצְטָעַר אַון אַט זיך אַוְיָף דער פרײַ!
בָּאַמָּת פְּרִיאַ? פון דאגנען האט זיך געקאנט הערַן דאס הילכיקע גַּעַנְעַן
לעכטער פון די אַפְּיצְעַרְן אַון די רעדעריריען פון די זעלנער אונטן.
דאַז לעַבְנֵן אַיד קִינְגָּעָר נישטַאַ. זי האט גַּעַוְאָרְפָּן אַ לעַצְטָן בְּלִיך
אוּפּ צוּרִיךְ אַון זיך גַּעַלְאָזָט אַין וועג אַרְיוֹן.

נעמה האט נישט גַּעַוְוִסְט, ווֹי לאָגְנֵז זי לוּיפּט אַזְוַי. זי האט גַּעַנְעַט
קלעטערט אַיבָּעָר פְּלוּיטָן, אַיבָּעָנְגָּאָלָפָּן נאָסָן, זיך באַהָאַלְטָן אַין
פִּינְצְטָעַר ווַינְקָלָעַן בעַת זיך פְּלָעַג עַמְּצִין באַפְּטָרָקָן.

און אַומְּנָעָרִיכְט אַינְגָּאָגָּז אַז זיך רַע אַיבָּעָרָאַשְׁט גַּעַוְוָאָרָן,
ווען זי האט פְּלוֹצִים דערהערט, ווֹי עַמְּצִיאָר ווענדט זיך צו אַיר אַין
העֲבָרְעִישׂ: וואָם דרייען זיך נאָך אַרוֹס קִינְדָּעָר אַין דער גַּעַנְטָמָן?
יַדְישַׁע זַעֲלַגְטַּדְעַן? גַּעַמְחַ ווֹאָלָט אַוְיָמְגַעְבָּרָאָגָּן אַין אַ גַּעַוְוִיָּן,
ווען נישט דער גַּעַדְאָנָק. אָז זיך גַּלְיָיך אַיבָּעָהָגָעָבָן די ווַיְכְתִּיקָּע

ידיעה. אוין זי צונגנגאנגען צו די זעלנער גענטער אוון זי דרייסט געפרענטן:

— ווֹ אַיְזָאַיְירַ קָאַמְּאַנְדִּירַ?

די זעלנער האבן זי אַנְגָּעָקוּקְט, זיך אַיבָּעָרְגָּעָקוּקְט אוון נִישְׁתְּפָרְשְׁטָמָנָעָן, ווֹאָס ווֹיל דָּאָס מִידְעָלָעָ פָּוּן זַיִ. גַּעֲבָרָאַכְּט צָוּס קָאַסְּפָּאַנְדִּירַ הָאָט מָעֵן נַעַמְּהָן נַאֲרַ צָוְלִיבַּ אַיר אַרְאָבְּיַשְׁן אַוְיסְּפָּעָן אוון אַיר פָּאַרְפָּלָאַנְטָעָרְטָן, נִישְׁתְּמַצְּאַיְזָנָה זַיְכָּרְעָן הָעֶבֶרְעִישְׂ רַעֲדָן.

דָּעָרַ קָאַמְּאַנְדִּירַ, אַיְזָנָג בָּחָורְלַ, אַיְזָאַיְירַ גַּעֲלָעָן אַוְיפְּ אַכְּעָעָן, דִּי פִּים אַיְזָן דָּעָר לְוַפְּטָן, אוון זיך צּוֹגְּעָהָעָרְטַן צַוְּאַפְּלִיטָעַ פָּוּן אַפְּאַטְּעַ פָּאָן. עַר הָאָט אַנְגָּעָקוּקְט דָּאָס צְעַשְׁרָאַקְעָנָעָ קִינְדַּ, זיך אַוְיסְּגָּעָדְרִיְּטַן צַוְּיַיְן חַבְּרָה אוון אַזְּגַּנְעָטָן:

— נָא, גַּעֲזָוִים פָּוּן דִּי פָּלִיטָם. זַיִ גַּעֲפִינָּעָן זַיִ אַיְזָן שָׁוָּל. פִּירְטַן זַי אַפְּ אָהִין. אַכְּבָּעַר נַעַמְּהָה הָאָט זַיִ נִישְׁתְּמַצְּאַיְזָן אַוְעָקְפִּירַן. זַי הָאָט אַוְיפְּ שְׁנָעַל גַּעֲנוּמָעָן דָּעַרְצִיְּלַן אַלְיַן, ווֹאָס זַיִ הָאָט זַיִ דָּעַרְוּוֹסְטַן דָּאָרְטַן בַּיִּי דִּי אַרְאָבְּעָרַ:

חַבְּרָה הָאָט זַיִ צּוֹגְּעָהָעָרְטַן מִיטַּ אַינְטָעָרָעָם. אֹז זַי הָאָט גַּעֲעַנְיַיְתַּן דִּיקְטַן דָּעַרְצִיְּלַן, הָאָט דָּעָרַ קָאַמְּאַנְדִּירַ אַרְיוִיסְּגָּעָבְּרוֹטְשָׁעַטַּן:

— קִינְדָּעְרְשָׁעַ פָּאַנְטָאַזְיַעַטַּן!

איַן דָּעַם מִאַמְעַנְטַן הָאָט זַיִ אַיְינְעַרְטַן אַנְגָּעָזְוֹפָן: — אַכְּבָּעַר אַיְזָן דָּעָר קִינְדָּעְרְשָׁעַר פָּאַנְטָאַזְיַעַטַּן אַיְזָנָפָן פַּאֲרָאַן פִּילְטַן לִיטְעָדוּשָׁעַ מַאְקְטִיקַן.

נעַמְּהָה הָאָט צְעוּרְשָׁטַדְעָזְעָן אַפְּאַרְסָפְּנָדָלַן אוון גְּרוּעַ ווֹאָזַלְעַן זַאֲקָן. דָּעַרְנָאַךְ לְאַגְּנָעַ פָּאַרְשְׁטוֹצְטָעַ בָּאַקְּיִ-הַוִּזְוָן מִיטַּ/אַ בְּלוּי הָעַמְּדָל אַיְזָן צְוְלָעַצְטַן אַפְּאַרְקְלִונָעַ עַרְנְסָטָעַ אַוְיגַן.

דָּעָרַ נַיְ-אַרְיוִיסְּגָּעָבְּרוֹטְשָׁעַרַ: הָאָט זַיִ צּוֹגְּעָזְטַן אוון פָּאַרְפִּירַט אַגְּנָצְן שְׁמוּסַן (מִיטַּט נַעַמְּהָלָעַן). אַוְיסְּגָּעָפְּרָעָגְטַן זַיִ ווֹעֲגַן אַלְעָם, ווֹאָס הָאָט בַּיִּטְ אַיר פָּאַסְיִירַט אַיְזָן דָּעַרְנָאַךְ זַיִ אַדְרִי-אַוִּים גַּעֲנָעָבָן צָוּס קָאַמְּאַנְדִּירַ:

— יְשָׁרָאֵל, ווֹאָס; זַיְצְסְטַוְיַן נָוָן, אַרְיָה. גַּרְיוִיטַן צַוְּדִי חַבְּרָה, גַּיבְ צַוְּוִיסְן אַיְזָן הַוִּיפְטִ-שְׁטָאַבַּן.

— דַּו מַיְוִינְסְטַן? ... הָאָט יְשָׁרָאֵל זַיִ צַוְּדִי אַיְם אַוְסָגְעָקוּקְטַן.

— בָּעַסְעַר זַיִן: גַּרְיוִיטַן! בָּעַסְעַר זַיִל זַיִ דָּעַרְפִּין אַוְיסְּלָאַזְוַן אַ

בווידעם, איזידער צו זיין וויכער בייז זיך און צום סוף זעל זיינער שפיצל זיין געלונגען.

ס'אייז געוועצראן אַ בָּאוּעֲנָגָן אֵין צִימְעָר. יונגען חֶבְרָה וּעֲנָעָן אַרְיִינְגְּנוּקְמָעָן, יִשְׂרָאֵל הָאָט אַיְכְּרָגְּנָעָבָן דֵּי בָּאָפְּלָעָן, דָּעָרָ טָעַלָּעָן הָאָט גַּעַנּוּמָעָן קְלִינְגָּעָן. דֵּי לוֹפְּטָה הָאָט זִיךְ עַלְקְטְּרִיוֹזְדָּט.

דָּעָר וּלְנָעָר מִיטָּן בְּלוּי הָעַמְּדָל הָאָט אַגְּנָעְנוּמָעָן גַּעַתְּהָן בַּיּוֹם הענטל אָן זַי אַפְּגָעְפִּירָט צום הוֹזָן, וּזְזַי סְחָבָן זִיךְ קָאנְצְעַנְטְּרִירָט דֵּי פְּלִיטִים.

וּוְלָן מִיר דָא נִישְׁטָה דָעַרְצִיְּלָן, זַי דֵי מַאֲמָעָ אַיְרָע אָן אַלְעָ ברִידְעַרְלָעָר אָן שְׁוּעַסְטְּרַלְעָד הָאָבָן זִיךְ מִיט אַיְרָ גַּעֲפִּירִיט, אָן זַי זַי אַלְיָין אָז, אַטְּדִּיעָ אָן אַגְּלִיקָלְעָכָבָן, אַיְנְגְּנְעַשְּׁלָאָפָן.

טָמוֹז אַבְּעָר צוֹנוּבָן, אַז צוֹמָאָרְגָּנָם גַּלְיָיךְ אֵין דָעָר פְּרִי הָאָט טָעַן אַגְּנְעַקְלָאָטָט אֵין טִיר פָּוּן יְשָׁוֹל אָן עַט וּעֲנָעָן אַרְיִינְגְּנוּקְמָעָן צוֹוַיִ מִילְוַטְעַרְלִיִּים: דָעָר מִיטָּן בְּלוּיָּעָן הָעַמְּדָל אָן דָעָר קָאמָפָן דִּיר.

— מִיר זַעַנְעָן דִּיר גַּעֲקוּמָעָן זַעַגְנָן, גַּעַתְּהָן, — הָאָט זִיךְ דָעָר קָאמָפָן דִּיר צַו אַיְרָ גַּעֲוָעָנדָט פִּיְעַרְלָעָר-זַוְּאָרָעָם, — אָז דָוּ זָחָסְטָט גַּעַטְוֹן אַגְּנָטָעָזָר. דָּעַן הָאָטָט רַעֲכָשָׁת גַּעַתְּהָן. דֵי אַרְאַבְּעָר הָאָבָן טָאָקָע גַּעַפְלָאָנָט צַו בְּרוּנְגָּעָן אַוְיָף אָונְדוֹ אַגְּרָוִים אָוְמָגְלִיק. אַבְּעָר זַיְינְרָע שְׁפִיצָל אָז זַי נִישְׁטָה גַּעַלְוָגָעָן אַגְּדָאָקָע דִּיר, גַּעַתְּהָן. מִיר הָאָבָן זַיִ אַפְּגָעְוָאָרט אָן זַי הָאָבָן אַרְיִינְגְּגָעָכָאָפָט זַיְינְרָע חִילָק גַּאֲרָן גַּאֲרָן לִיְתִּיש. קָומָט דִּיר אָונְדוֹזָעָר אַגְּנְעַרְקָעָנוֹגָן.

גַּעַתְּהָן הָאָט פָּאָרְשָׁעַטְמָעָהִים זִיךְ צְוָנְעָהָעָרָט צַו דֵי זַיְידָ פָּוּן דָעַם קָאמָפָן דִּיר. זַי הָאָט נִישְׁטָה גַּעַנְיָוִי פָּאָרְשָׁטָאָנָעָן דֵי זַאֲךָ. זַי הָאָט אַבְּעָר גַּעַפְיִלְט, אָז ס'אייז טָאָקָע גַּוְטָגְעָן, וּוָאָט זַי הָאָט בָּאָוּזָוּן צַו אַנְטְּלוּיָּפָן אָן בָּאָצְיָוָנָס אַיְכְּרָגְּנָעָבָן דֵי יְוָדָן זַעַגְנָן דָעַם פָּלָאָן פָּוּן דֵי אַרְאַבְּיִשְׁעָ אַפְּיִצְעָן.

הָאָט זַי זִיךְ אַגְּלִיקָלְעָכָבָן צְעַשְׁמִיּוּכָלָט.

אורן ראתועעם דעם קאנזאי

אורן האט שווין פון לאנג געדארפטט שלאפען, אבער ער האט זיך באטען צו זיין וואך און זיך צהערן צו אלץ, וואם ווערט גע רעדט און צוויטן צימער. ער איז געלען איסגענטזין אויפֿ זיין בעטל, זיך צוגעוקט צום אינציקן ליכט-שטראל, וואם האט זיין אריאנונגנענבעט דורך דער עטוואם אפֿגענער טיר צו אים און צי-מער אריאן, און אינגעוזאט יעדעם זוארט דאדיקם, אדער דער מא-טעם. דער טאטע האט, זוי זיין שטייגנער איז, געשווינן, און נאָר פון צייט צו צייט אריאנונגוואָרטן אַזְאַז דאָ און דאָרט. אַבער מער פון אלעטנֿ איז אורן ניגעריך געועען צו הערן, וואם דאָדיק דערציילט. דאָדיק, זעלכער איז ערשת צוריינגעקומען פון ירושלים.

דאָדיק איז דער עלטערער ברודער אורים. ער האט אַשוויאָרץ געקריזלטן קאָפּ האָר און בלוייע אוניגן. אורן גרויסט זיך מיט זיין ברודער פֿאָר זינגע חברים און חברטעט. — אַזְאַז הויבער איז ער, דאָדיק, אַזְאַז ברויט-פלוייציקער, אַ זונגע מיט בײַנער! ווער רעדט נאָך אִיצט, ווען ער האט אַגגעטָן דעם מיליטערישן אַנטזָּג, דאס וואָלענע באָקִידִיטל אַזְאַז די אַראָכְבִּישׁע שאָברְעַע אַין גָּרְטָל, — אַזְאַז ער נאָך מער אַיסגעזאָקסָן אַין אַורְס אַונְגָּן אַזְאַז גַּעֲוָאָרֶן טמֶש אַ נִּבְּרוֹ!..

אִיצט זויצט ער מיט די עלטערן צוּאמָעָן, די פִּים אַיסגע-שטרעקט פָּאָרוּים, דעם קאָפּ פָּאָרוּוָאָרטָן אויפֿ צורייק אַין מיט אַ גַּטְמָוְטִיקָן שמייכֵל דערציילט ער וועגן דעם שׂוּעָרָן וועג פון תַּל-אַבְּיבּ קִיִּין יְרוּשָׁלָיִם, די אַנְגְּרִיפָּן פָּוּן די אַראָכְבִּער פָּוּן די בערג, די שִׁסְמָעָרִיעָן אַזְאַז די אויפְּרִיסָּן, אַזְאַז ווי די יונגע חַבְרָה אַונְדוּרָעָה האַלְטָן זיך פָּעָטָט, גִּיט צורייק, אַזְאַז נאָך ווי! מיט די בִּקְסָן, מִזְטָן די רַעֲיוֹןָלְלוּעָרָן אַזְאַז גַּרְאַנְצָטָן, אַזְאַז יָאָ, די טָעַן ווּלְזָן זיך ווּידָעָר פָּאָרָן,

אבער דאס מאל אויפֿ אַ לענגערער ציומֶת. זוי וועלן פֿאָרכְּבְּלִיבְּכְּן אֵין
דעַר יְרוֹשָׁלַיִםַעַר גַּעֲגַנְטַ.

אָרוּרִי הָאָט זַיְךְ אַיבְּרָגְּעָקְּעָרְטַ, אָוָן לִיגְנְדִּיקְ אַוְיפֿן בּוֹךְ, הָאָט
עד דעם קָאָפְ אַוְיפֿ דַי הָעָנָט אַנְגְּעָנְשְׁפָּאָרְטַ אָוָן זַיְךְ פֿאָרְטְּרָאָכְטַ.

— וּוֹצֶם אַיְזָה צִי קָעָן עָרַ, אָרוּרִי, נִשְׁתַּחֲוֵן פּוֹן אַ בִּיקְסַ גַּאנְצַ
נוֹתָה? דַּאָדִיךְ אַלְלִיּוֹן חָאָט דַּאָךְ אִים גַּעֲוִיזַן, וּוֹי מַעַן נִצְחָת אַ בִּיקְסַ.
אָוָן וּוֹאָרְפֵּן אַ גַּרְאַנְצָטַה? וּוֹעֵר וּוֹאָרְפֵּטַ עַמְּסַ אַ טְּעַנְּנִים-פֿוֹלְקָעַ וּוֹיַּיַּדְ
טָעַר וּוֹיַּאָרוּיַּעַר עָרַ וּוֹאָרְפֵּטַ דַּאָךְ הָעַכְעָדַר אָוָן וּוֹיְתָעָרַ פּוֹן אַלְלַעַ כִּינְ-
דַּעַר אַיְזַן קָלָטַ, אַיְזַן פֿאָרוֹזָסַ קָאָזַן עָרַ נִשְׁתַּחֲוֵן מִיטְפָּאָרְזַן מִיטְ דַּאָךְ
בִּיקְסַ, אַוְיַּךְ בְּאַגְּלִילְיַּטְן דַי „שִׁירְוֹתָה“ קִיּוֹן יְרוֹשָׁלַיִם! דַּעַרְנָאָךְ וּוֹעֵטַ
עָרַ צְוֹרִיקּוּמָעַן, אַ פֿאָרְשָׁוּוֹצְטָעַרַ, אַפְּגַּעַבְּרָעַנְפָּעַרַ פּוֹן דַּעַר וּוֹן, דַי
שִׁיךְ אַרְוֹמְגַעְוּוֹיְקָלַט מִיטְ פְּאָטָעַמְ אָוָן מִיטְ אַ וּוֹאָלְעָנָעַם הַיְמָלָא אַוְיפֿן
קָאָפְ — פּוֹנְקָט וּוֹיַּדְאָדִיךְ! אַךְ, וּוֹיַּחְבָּרָה וּוֹעֵט אִים דָּאָס אַוְיפֿ
גַּעֲמָעַן!

אָרוּרִי הָאָט זַיְךְ פֿאָרְגְּעָשְׁטָעַלְטַ, וּוֹיַּזְיַעַט עַמְּסַ זַיְצָן אַיְזַן
אוֹונָטַ, דַי גַּאנְצַעַ כְּאַלְיָאָסְטָרַעַ זַיְעָרַעַ, זַעַקְסַ חְבָרָהְלִיַּטַ, אַרְוּם
דָּעַם אַיְסְגַּעַלְיַיְגַּטְן פֿיְיָעַרַ אַונְטָעַרַ דָּעַם גַּרְוִיסַן גַּמְעָסַ בּוֹיםַ, בְּאַקְזָן
קָאָרְטָאָפְלַ אָוָן זַיְךְ צְוֹהָעָרַן צַוְּ אִיםַ, וּוֹיַּעַר וּוֹעֵט דֻּרְצִיְלַןַ, וּוֹצֶם
אַלְעַסְמָהַ אַהֲרָטַ זַיְךְ פֿאָסִירַטַ אַוְיפֿן וּוֹעֵגַ...

דַּעַרְנָאָךְ הָאָט עָרַ גַּעַהְעָרַטַ, וּוֹיַּדְאָדִיךְ גַּעֲזָנָגָט זַיְךְ מִיטְ דַי
עַלְמָעַרְ: „אַ גַּטְעַ נַאֲכָתַ“, אָוָן דַי מַאֲמָעַ גִּיטַ צַוְּ: „שְׁשָׁ... דַּאָדִיךְ,
זַעַקְסַ נִשְׁתַּחֲוֵן אַוְיפֿן, זַעַן דַוְ לִיְגָסַט זַיְךְ...“

בָּאַלְדַּה הָאָט זַיְךְ דַי טִידַ גַּעַעַפְנַט אָוָן דַּאָדִיךְ אַיְזַן אַוְיפֿ דַי שְׁפִיַּן
פֿינְגָנָרַ אַרְיִינְגְּגָעְקוּמָעַן אַיְזַן צִימָעַרַ אָוָן זַיְךְ גַּעֲנוּמָעַן אַוְיסָטוֹןַ.

וּזְעַן דַּאָדִיךְ הָאָט זַיְךְ אַוְיסְגַּעַצְוִינַן אַוְיפֿ זַיְין בְּעַטַּ, הָאָט זַיְךְ
אָרוּרִי אַוְיסְגַּעַדְרִיִּתְ צַוְּ אִים אָוָן אַ שְׁעַפְטָשָׁעַ גַּעַטְוֹןַ:

— דַּאָדִיךְ, אַיְךְ וּוֹעֵל מִיטְפָּאָרְזַן מִיטְ דַּיְרַ דָּאָס קָוְמָעַנְדִּיקְעַ
מַאְלַ!..

דַּאָדִיךְ הָאָט זַיְךְ צְעַשְׁמִיכְלַטַ אַיְזַן דַעַר פֿינְצְטָעַרַ אָוָן אָרוּרִי
הָאָט גַּעַקְאָנָט זַיְין בְּלוֹזַיְ דָעַם גַּלְאָנָץ פּוֹן זַיְינָעַ וּוֹיְבָעַ צַיְיןַ.

-- שניעק אײַנער! פֿאָר דער מאָפְּטָן אַיז גַּעֲנָג, ווֹאָס אַיך
וואָלְגַּעַר זיך אַרְזֶת. דּוֹ דָּאָרְפְּסָט זַיְוִין לְעֵבֶן אַיר אָזֶן זַי אַוְּפְּמָנוֹ-
טָעָרָן, דָּעַרְפְּרִיְּעָן זַי, זַי זַאַל נִוְשָׁטָן דָּאָגָהָן אַן אַוְּפְּהָעָר.
דָּאָדִיק הָאָט אַ גַּעֲנָעִין גַּעֲטָוָן, גַּעֲגָבָן אַ קְרָעָכִין אַיז אַנְטְּשָׁלָאָפָּן
גַּעֲיוֹזָרָן.

אוֹרִי הָאָט פֿאָרְבִּיכְּן דַּי אַונְטְּעָרְשָׁטָע לִיפְּ, פֿאָרְקְּנוּעַטְּשָׁטָדַי
פִּיסְטָן אַזְּנָן באַשְׁלָאָפָּן: אַיך זַוְּעַל פְּאָרָן, אַזְּנָן אַיר טִוְּט אַיך, זַוְּעַט
אַיר זַוְּילָט. סַזְוַעַט אַיך גַּאֲרְנִישָׁט הַעַלְפָּן!

נַאֲך אַט דַעַם באַשְׁלוּם הָאָט עַד זַיְקָה בְּאַרְזָאַיקָּט, אַיְינְגָּעָ-
קְנוּלָט זַיְוִין אַ פִּילְקָעָן, פֿאָרְטְּרָאָכְּט זַיְה, צַי סְאַיזְּ בְּדָאי מִיטְטִילָן
זַיְוִין פַּוד דָּעָר באַלְיָאָסְטָרוּן. אַבְּעָר דָּעַרְנָאָךְ הָאָט עַד באַשְׁלָאָפָּן, אַז
סַזְוַעַט אַוְּיָפְּקָה אַיר מַאְכָן אַ גַּרְעַזְעָר אַיְנְהָרוֹק, זַוְּעַן זַי זַוְּעַט דָּסָם
אַלְיָן הָעָרָן, זַוְּעַן עַד זַוְּעַט צְוִירְקוּמָעָן... עַט אַיז אַיס נַאֲך אַיְינְגָּעָ-
פָּאָלָן, אַז מַעְגְּלָעָר זַוְּעַט עַד פֿאָרְוּוֹנְדָּעָט וְעָרָן, קְוּמָעָן אַחֲיָס מִיטְ-
אַ גְּרוּיָסָן באַנְדָּאָזָש אַיְפָּן פָּום, צַי אַיְפָּן אַרְעָם. אַזְּנָן זַוְּעַט זַוְּעַט
דַי בְּיַדְעָן מַיְנְלָעְכָּקִיָּתָן, אַיז אוֹרִי אַיְינְגָּעָשְׁלָאָפָּן.

נַס אַיז נַאֲך גַּעֲנָעִין שְׂטָאָק פֿינְצָטָעָר בְּעֵית עַמִּיצָּעָר הָאָט אַנְ-
גַּעַלְאָפְּט אַין טִיר. אוֹרִי הָאָט זַיְקָה אַיְפְּגַּעַכָּפָט אַזְּנָעָן, אַז דָּאָ-
דִּיק טִוְּט זַיְקָה אַז אַוְּיָפְּקָה דָּעָר גִּיחָה, נִעְמָט זַיְוִין רָעַנְצָל אַזְּנָעָט זַי
זַיְוִין בְּעַלְלָה:

-- אוֹרִי, -- הָאָט עַד אַ שְׁעַפְּטִישָׁע גַּעֲטָוָן.

-- יַאֲ, דָּאָדִיק!

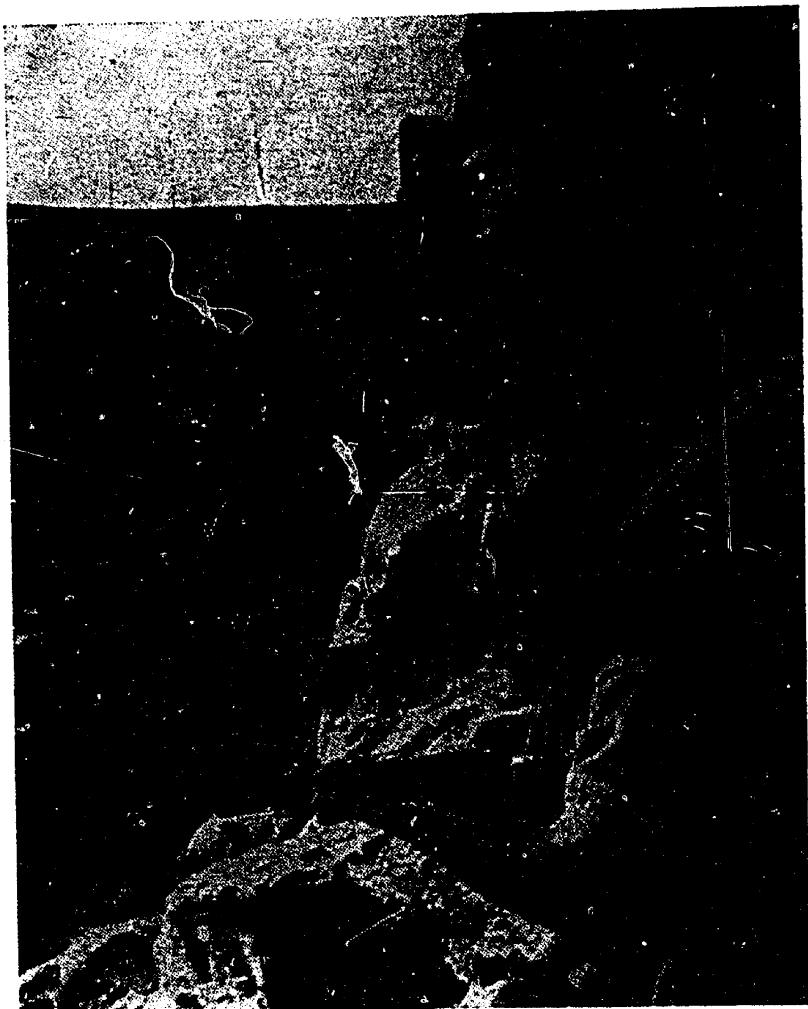
-- אַיז -- אַיך פֿאָר זַוְּדָעָר. כְּזָוִיָּס נִישָׁט, זַוְּעַן בְּזַוְּעַל זַיְוִין צַוְּ-
רִיךְ.

צַי אַזְּרִיס גַּרְוִיסָּעָר פֿאָרְוּוֹנְדָּעָרָן הָאָט זַיְקָה דָּאָדִיק אַיְינְגָּעָ-
בְּוִיְּגָן אַבְּעָר אַיס אַזְּנָן אַס אַ קְוַש גַּעֲטָוָן אַזְּנָעָט.

-- הָאָלָט זַיְקָה פֿעַטָּה, בְּהָרָלָל, אַזְּנָן הִיט דַי מַאְפָע. הָאָט עַד אַ
בּוֹרְטָשָׁע גַּעֲגָבָן, אַזְּנָן אוֹרִי הָאָט זַיְקָה גַּעֲדָאָכְּט, אַז דָּאָדִיק אַיז עַטְ-
זַיְאָכְּט צְעַרְדָּעָט, אַוְּפְּגַּעַרְעָט.

לפניהם עיר מושג ורבת הרים ונהר אחד שנקרא נילוס.

צורי חוצים בין עמק יהודה, פריער צומח בים בווען
און איזט בים ארטיזידר; זיער חיים

אורוּ הַאֲטָה דַעַם בְּרוֹדָעֶרֶס קָאָפֶ אַרְיִינְגָּנוּמוּן אַין זַוְינָע פָעַם-
טָע בְּרוַיְנָע הַעֲנְטוּלָעָר אָזָן פְּלוֹצִים זַיךְ אַנְגָּנוּמוּן מִיטָמָטָה:
— דָאָדִיק, זַוְאָרֶט אַ וְוַיְלָע, אַיךְ וּוּלְדִיךְ בְּאֶנְגְּלִיאָטָן.
אַכְבָּעָר דָאָדִיק הַאֲטָה זַיךְ שְׂוִין אַוִיסְנְגְּלִיאָכָט, גַּעַשְׁטָאָגָעָן פָּאָר
אַים אַ הוּבָעָר, אַ לְאַכְנְדִיקָעָר.

— וּוֹאָס דִיךְ קָאָז אַיְינְפָּאָלָן! שְׁלָאָפֶ בְּעַסְעָר.
— דָאָדִיק, בְּלוּוּ בְּיוּן אַיְתָא... הַאֲטָה אַוְרִי צַעְצָוִיגָן זַוְין שְׁטָרָי-
מַע אָזָן זַיךְ גַּעַבְעָטָן.
— נָו, אַיז שְׁפָרְנָג אַרְוִוִים פָוָן בְּעַט, מַעַנְטָשָׁה! אָזָן גִּיכָעָר, מַעַן
וּוְאָרֶט אַוִיפָמִיר! — הַאֲטָה אַים דָאָדִיק אַ טְרִוִיסָל גַּעַטָוָן בַּיָּם
אַקְסָל.

...די גָּאָס אַיז גַּעַוְוָעָן שְׁטָילָן. די שְׁוֹוָאַצְקִיִּיטָן פָוָן די הַיְמָלָעָן
הַאֲטָה זַיךְ וּוּי טִינְטָט צְעַגְאָסָן אַיְבָעָר די הַיְזָעָר, אַיְבָעָר דַעַם שְׁאָסָי
אוֹן טְרָאַטָּוָאָר. אַין וּוַינְקָל אַיזְוָן גַּעַשְׁטָאָגָעָן אַ טְמָטָאַצִּיקָל, אַוִיפָמִיר
וּוְעַלְכָן עַמְאַיז אַיזְוָעָסָן אַנְגַּעַשְׁפָּאָרָט עַפְעָם אַ יְוָנְגָעָרָמָאָן מִיטָמָטָה
שְׁאַלְקִיךְ אַרְוּם דַעַם קָאָפֶ.

— וּוֹאָס אַיז דָאָט, דָאָדִיק? — הַאֲטָה עַר גַּעַפְרָעָנָט, אַנוּוּיְזָנְדִיק
אַוִיפָמִיר אַוְרִין.

— מַיְין בְּרוֹדָעֶרֶל.

בָּאַלְדָז עַנְעָן אַלְעָז דְרִוִי גַּעַפְלִוִינָן מַמְשָׁ אַיְבָעָר די לִיְדִיקָע,
שְׁטוּמָע גָּאָסָן.

*

...די שִׁירָה אַיז שְׂוִין גַּעַוְוָעָן גְּרִיטָם. אַנְגָּעַלְאַדְעָנָע לְאַסְטָאָוִי-
טָאָס, גַּעַפְאַנְצָעַרְטָע פָאַסְאַזְוִישָׁר-אַוִיטָאַטָּאַבָּילָן אָזָן דְרִוִי גַּעַפְאָנָן
צָעַרְטָע אַוִיטָאָס פָוָן די בְּאֶנְגְּלִיאָטָרָם.

— זו אָזָן דִיְינָעָן חַבְרִים פָאָרָן אַין די קְלִיְינָע גְּרוּעָאַוִיטָאָס?
— הַאֲטָה אַוְרִי גַּעַפְרָעָנָט.

— וּוּי אַ מְאָלָן!

באטש עם איז נאך געווין פארטאג, איז די ספאציע שוין גע-
גען וויאד. מענטשין האבן זיך אַרְזֶמְגָּעִינְטָן היז אָזֶן צְרוּקָן, לאטפֿן
האבן געבענט, אויטאָס האבן געבעטן זויער פָּאָזְיִיצָע. דערנָאָך
האט מען צוֹנוּפְּגָּעָרְפָּן די בָּאָגְּלִילִיטָעָרָם — אַלְּזַן יוֹנְגָּעָחָרָה —
בָּחוּרִים אָזֶן מֵיְדָלְעָד, מִיטְ בִּיקְסָן אִין די הענט אָזֶן גָּרָאנְטָאָן אִין
די גָּאָרְטָלָעָן, גָּעֲגָבָן זַיְהָ די לעַצְטָעָ פָּאָרָאָרְדָּעָנוֹנְגָּעָן.

— זַיְהָ פָּאָרְסָטוֹן, דָּאָדִיק? — האט אָורי, עַטְוָאָס צְעַמְּישָׁט, גַּע-
פְּרָעָגָט. פָּלוֹצִים האט ער זיך דָּעָרְפִּילְטָ קְלִין, אַיְבָּרִיךְ.

— אִין אָט דִּים פָּאָסָאָזְיִידָּאָוִיטָא, — האט דָּאָדִיק אַגְּנָעָן
וואָזָן.

— בְּלָוִיז דָּו?

— נַיְן, נַאֲך אַמְּיִידָל.

— נַה, אָזֶן אַיְצָט — הַעֲנָדוֹת פְּעַנְדָּהָס, אַהֲיִיסָן די טָאָמָע וּוּעָט
זיך אַוְיפּוּעָקָן אָזֶן דִּיךְ נִישְׁתָּה גַּעֲפִינְגָּעָן. דָּאָדִיק האט אָוריַן אַשְׁטוֹס
גַּעַטְזָן זָוִילְוָנְגָּעָרִישָׁ אָזֶן אַלְּיַיְן אַרְיִינְגָּעָשְׁפָּרְזָנְגָּעָן אִין דָעָס אַוְיטָא,
וּוְלְכָעָר אִין גַּעַזְעָן אַנְגָּעָפָקָט מִיטְ בְּעַנְטָשָׁן, אַנְגָּעָלָאָדָן מִיטְ וּאָ-
לְיִזְקָעָט, זַעַק אָזֶן פָּעָק.

בלְיוֹז אַבְּינָט אָזֶן אָורי גַּעֲבָלִיבָן שְׂמִינִין, נִישְׁתָּה זַוִּיסְנְדִיק וּוּאָס
צָוֹן מִיטְ זַיךְ. בָּאַלְדָּ אַבְּעָרָה האט ער זיך גַּעַכְאָפָט, אָז דָעָרְ קָאָנָ-
וּזְאִי רִירָט פָּוֹן אָרָט. פְּלִינְק זַיְהָ אַקְאַזְיָן אִיז ער דָוָרָךְ דָעָרְ הַגְּנָטָעָר-
שְׁטָעָר טִיר אַרְיִינְגָּעָשְׁפָּרְזָנְגָּעָן נַאֲךְ דָּאָדִיקָן, אָזֶן אַיְדָעָר וּוּאָס-
זָעָן, אִיז ער שְׂיִין גַּעַלְעָן פָּאָרְבָּאָהָאָלָטָן הַגְּנָטָר דָעָס בְּאָנָאָשָׁ.

זַיְהָ לְאָגָן זַיְהָ זַעַנְגָּעָן גַּעַפְּאָרָן האט אָורי נִישְׁתָּה גַּעַוּוֹסָט. מַעְגָּלָעָך
אָפִילָוּן, אָז ער אִיז אַיְינְגָּעָדְרָעָמְלָט גַּעַזְוָרָן, טְרָאָכְטְּנִידָק, אָז דָעָרְ
גַּאָנְגָּעָר עֲנֵינוּ אִיז גַּעַוּוּן אַיְבָּרִיךְ, אָז אָט, אָט, גָּאָרְנִישָׁט פָּאָסִירָט
נִישְׁתָּה. אָבָי ער האט דָעָס זַיְבָּעָר אַנְגָּעָמָאָכָט אַגְּרָזְדָּעָר אִיז דָעָר
הַיְיָס.

אכעד פלווצים... טרור. טרוראך. טרור. — ערד האט זיך אויפֿ-
געטריומלט.

— זויי, ווועס פאר א שיסערוי! דער קנאָן פון די שאָסן, דער
פִּיעָפּ פון די קוילן, אונז באָלֶז זויער אויפֿרויים. פון אלע זויטן מיט
אמאל. אוורי אליין האט געקאנט אונטערשיידן די פָּאָרְשִׁידְעָנָע
טיניס געוווער, פון וועלכע מען האט געשאָסן. דאַדֵּיק האט עם אים
אמאל געלערנט, זוי אונטערצּוּשִׁידּן.

און דא — דער אויטאָן זיך געבליבּן שטיין... מען הייסט
אלעמען אַראָפְּשָׁרְינְגְּעָן אונז זיך באָהָלְטָן אַין דעם גראָבן לעבען
שאָסְּיִ.

אַפְּרוּי יַאֲמָרָת. עטצעער קראָעכְּצָט. זוי שטיימע פון דעם קאָ-
מאַנדְּרָה לְאֹוֹט זיך הערְן פון דְּרוּסְּפּּן.

און דאַדֵּיק? זוי אַיְזָה דאַדֵּיק?

אוֹרְיָהָאִיז אַרְיוֹסְגַּעֲקָעָטָן פון אַונְטָעָר די פָּעָק אַון דָּעָרְזָעָן, אַון
ער אַיְזָה אַינְגָּעָר אלְיָהָן אַיְזָה אַוְיטָאָן. נאָר, נִיאָן... דאַדֵּיק? — האט ער
אוֹיסְגַּעֲרוֹפּּן, דָּעָרְזָעָנְדִּיק דעם ברודְעָר זַיְגָּעָם, זוי ער לִיגְטָמִיטָן
פְּנִים אַראָפּ לעבען דעם פָּעָנְצָטָעָר פון שאָפְּפּּעָר.

דאַדֵּיק האט דעם קאָפּ אַוְיפֿגַּעַהֲוִיבּּן. ער האט זיך אַפְּיָלוּ נִישְׁטָבּ
פָּאָרוֹגְּנְדָּעָרָט, זַעַנְדִּיק אוֹרְיָהָן.

— זוי האָבָן באָוּזָן אַרְיָהָן אַין אַנְדָּרָע אַוְיטָאָס?

אוֹרְיָהָן האט אַרְיוֹסְגַּעֲקָעָטָן דָּוָרְךָ דער צַעְפְּרָאַלְטָעָר טִיר. קִיְּ-
נִיר אַיְזָה נִישְׁטָבּ גַּעַוְעָן אַין דָּרוֹיְמָן. פָּאָרוֹם האט זיך דער קָאנְנוֹזָי
וַיְוִיטָעָר גַּעַצְוִינְגָן. עַמְּ אַיְזָה נָאָךְ גַּעַוְעָן הַאָלָב פִּינְצָטָעָר, אַון די שִׁי
סְּעָרִי אַיְזָה בָּאָנְגְּלִיָּה גַּעַוְעָן מִיטָּפִיעָר.

— זוי זענען זוי אלע? — האט אוֹרְיָהָן גַּעַפְּרָעָגְטָן. — פָּאָרוֹוָאָס
חַאָבָן זוי אַונְדוֹז דָּא גַּעַלְצָטָה?

— זוי זענען דאָ, אַרוֹסְט... דָּאַדֵּיק האט זיך בָּאַטְמִיט אַוְיפֿהֲוִיבּּן.
ニִשְׁטָבּ גַּעַקְאָנְטָן.

— בֵּי מִיר אֵין קַעֲשָׁנָע — אֶת בָּגְנָדָאָזָש...

אוֹרוֹין הַאָט טַעַן נִישְׁתַּחַת גַּעֲדָרְפֶּט וְזַעַן אֶצְזָוִיַּת מַאל. אַרְאָפְנָע. רַיְסָן דָּאָדִיקָם הַעֲמָדָל אָוָן גַּעַונְמָעָן פָּאָרְכִּינְדָּן דַעַם צַעְבּוֹלְטִיקָּטָן אַקְסָל. אֵין דָרְוִיסָן אֵיזָנְגָעָן לִיבְטִיקָעָר. אִיצְטַהָּט הַאָט אוֹרִי גַעַזְעָן חַבְרָה, וַיְיַי לִיגָּן הַיְנָטָעָר פָּעַלְדוֹן אָוָן בִּימָעָר לְעַבְנָן שָׂאָמי.

— אָךְ, הַאָבָן וַיְיַי דָּאָס גַּעַשְׁאָסָן, — אֵיזָנְגָעָן אוֹרִי נַחְפָּעָל גַעַזְעָן.

אוֹן דָאָט עַר דַעְרוֹעָן וַיְיַי, דַי אַרְאָכְבָּעָר. צַעְנְדְּלִיקָעָר, צַעְנְדָ-לִיקָעָר. אָוָן אֵין גַּרְוּפָע זַיְעָרְעָע — פָוָן דַעַר זַיְיט — דַעְרְגָּעְנְטָעָרְט וַיְיךָ... נַעַנְטָעָר... נַאָךְ נַעַנְטָעָר. אָוָן וּוָסְמָשְׁלָעָפָן זַיְיַי דָאָרָט, צַוְוִי זַיְעָרְעָע? — אוֹרִי הַאָט דַעְרְפִילָט, אָוָן דָאָס הַאָרָע פָּאָלָט אִים אֵיזָן: אָבְרָעָן! אָךְ, אַוְיבָּן זַיְיַי וּוּעָלָן אִים אַזְוִי נַעַנְגָט אַזְוּקְשָׁטָעָן, וּוּעָלָן זַיְיַי דָאָךְ אַוְנְדוּעָר חַבְדָה טַמְשָׁ אַרְוְמְשָׁעָרָן!

עַר הַאָט גַעַזְעָרְפָּן אֶכְלִיק צַו דָאָדִיקָן. יַעַנְגָע אֵיזָנְגָעָן גַעַלְעָגָן מִיטָפָאַרְזְשָׁטְמָוּרְעָטָע אָוִיגָן. דַי לִיפָּן פָּאָרְכִּיסָן. בְּלִיוֹיךְ וַיְיַי קְרִידָה. פָוָן דָרְוִיסָן הַאָט עַר דַעְרְהָעָרט:

— זַיְיַי רִינְגְּלָעָן אַוְנְדוֹן אַרְוּם. צְרוּקְצִיעָן זַיְרָן צַו מְזָרָחָן צַו נִשְׁתַּמְדִידָעָן דַעְרוֹוִיְטָעָן זַיְרָן פָוָן שָׂאָמי!

— אָוָן דָאָדִיק? — הַאָט אוֹרִי דַעְרְהָעָרט אֶת פְּרָאָגָע. אָוָן בָּאָלָד אֵיזָנְגָעָן דַעְרְעָטָעָר עַנְטָפָעָר:

— טַעַן קָאָן אִים אִיצְטַהָּט נִשְׁתַּחַת אַרְוִוִּסְנְעָטָעָן!

אוֹרִי אֵיזָנְגָעָן צְוָנְגָעְשְׁפָרְוָנְגָעָן צָוָם הַיְנָטָעָרְשָׁטָן טְרִיל. נִשְׁתַּחַת וּוּיְיט, אָנְכָצָן מַעְטָעָר פָוָן זַיְיַי, זַעַנְגָעָן גַעַזְעָן דַי אַרְאָכְבָּעָר.

— אוֹרִי... הַאָט עַר דַעְרְהָעָרט דָאָדִיקָם שַׂוְאָכָע שְׁטִיטָעָן. נַעַם דַי גַּרְאַנְגָּטָן, אוֹרִי...

אוֹרִי הַאָט אַנְגָּעָנוּמָעָן אֵין זַיְן הַאנְטָה דַעַם קַאָלְטָן אִיזָן.

— וַיְאָרְפָּה? עַר אֵיזָנְגָעָן רְוָאִיק, זַיְכָעָר בֵּי זַיְרָן.

— וַוְאָרָט... דָאָדִיק הַאָט מִיטָפָאַרְזְשָׁטְמָוּרְעָט פִּינְגָעָר אַרְוִוִּסְגָּעָן רַיְסָן דַעַם פָּאַרְדְּרִיְיטָן דְּרָאָט פָוָן אַוְיבָּן.

— איזט! האט ער אויסגעדרוףן.

אורי האט אפלו נישט געטראכט איז מאָל איזידער ער האט
מייט דעם גאנצֶן כוח אַ שלײַדער געטָן דעם גראנָּט. אָזֶן באָלְד
— דעם צוֹוִוִּיטָן.

* *

... ער האט געהערט, ווי עמעצער רעדט:

— בעת ער האט געוואָרְפָּן דעם גראנָּט, האט אַים די קוַיְל
געטראָפָּן.

— יָאָ, ער וועט אַין ניכַן גַּעֲזָוָנֶט אָזֶן שְׁטָאַרְקָן זַיְן.

— אָזֶן וועָן נִשְׁתַּת אַט דָּעַר יָאָט...

אורי האט געפֿילַט אַ שְׁטָאַרְקָן ווַיְוִיתִיךְ. אַין אַים האט עם
געברענט, געשטָאָכָן, געַזְוִינָן. ער האט די אוֹגַן געעפֿנָט. לעבען
אַים אַין גַּעֲזָוָסֶן די מַאֲמַע אָזֶן אַ ווַיְסַעַּר דָּקְטָעָר, אַין אַ ווַיְסַעַּר
פָּאָרְטָעָר.

— גַּוּ, ווי פְּיָלוֹסְטוּ זַיְךְ? — האט זַיְךְ דָּעַר דָּקְטָאָר צַעַּן.
شمײַכָּלְט.

— ווּ אַין דָּאָדִיקָּפָּן. — האט אורי געפֿרְעָנֶט.

— שְׁשָׁש... ער שלָאָפָּט, האט די מַאֲמַע גַּעֲשָׁעְטָשָׁעָט אָזֶן
זַיְן האָנֶט גענְלָעָט.

דאָדִיק אַין געלעַנְן אַין צוֹוִוִּיטָן בעט. די שׂוּוֹאַרְצָעָה אָרְ אַיְ-
בעָרָן שְׁטָעָרָן אָזֶן די אוֹגַן צוֹוְגָּעָמָּכָּט. ער האט רַוְאִיךְ געַאָטָעָט.

פָּוֹן זַיְן אַנְדְּגָבָּעָר זַיְט אַין גַּעֲשָׁטָאָגָנָּעָן עַפְעָם אַ הוַיְכָעָר בָּחָור
מייט לאָכְנְדִּיקָּעָ אַוְגַּן אָזֶן אָזֶן עַרְזָוֶסֶט פְּנִים. אורי האט אַים קִיְוָנְמָלְ
נִשְׁתַּגְעַזְעָן, אָכָעָר ווי נָאָר יַעֲנָדָר האט גַּעֲנוּמָעָן רַעַדְן. האט ער
אַים, לְוַיְט זַיְן שְׁטִימָעָ, דָּעַרְקָעָנָט — דָּעַר קַאָמָּפָּנְדִּירָ!

— דוֹ, בָּהָרוֹל, האט אַ גְּרוֹיְסָעָ אַרְכָּבָעָט גַּעֲטָוָן. וועָן דוֹ לַיְינָסָט

קינזער · ביבלאטע

וויי נישט אוועק, וואלטן וווער ווייסט, וויפל פון אונדזערע געפֿאַלן.
און אוזי האבן זיין באזוויזן זיך צונזיטאָמלען און געבן דעם שונא
דעם אמתן קלטאָפ. און דאָפ איז פֿאָר דִּיר — פון אונדזער קאמט
פֿאניע!

אורי האט געזען, ווי דער בחור ליגט אַנְיַדֶּעֶר אֹוֵיפֿ דעם
שענקל לעבן זיין בעט אַ שאָבְּרִיעַ, אַ קְרוּמַע שׂוּעַרְד מִיט אַ הַילַּ
צְעַרְנָעַם הַעֲנָטָל, מִיט אַ לְעַדְרָנוּם שִׁידָּה. אָוֹן אַ סְמָל, אַ צִּיכְּן,
וויי אלע זיינער חַבְרָה טְרָאָגָן: אַזְאָ אַוִּיטָא מִיט פְּלִינְגָּל...

— וווען מִין כָּאַלְיאָסְטְּרָעַ זַעַט דָּאָם, — האט אורי צו זיך אַ
מורמל געטן.

ער האט זיך אָוְמְגַעְקָהְט. אַ גְּרוּסָעַר זָאַל, אָוֹן אַ סְמָל, אַ סְמָל
זְוִיָּסָע בְּעַטָּן, אַיְן וּוּלְכָע עַם לִיגָּן אַ סְמָל, אַ סְמָל פָּאָרָוּוֹנְדָּעָטָע
חַבְרָה. אָוֹן ער — דער אַיְינְצִיקָּעַר קְלִינְגָּעַר פָּאָרְשָׁוִין...

פלוצִים האט ער באַמְּעַדְקָט, ווי הַוִּיךְ, אֹוֵיפֿ אַ צְוַיְּגָן פון דעם
בּוּוּם, ווָאַם לעבן פְּעַגְצְּטָעַר, שְׁאַקְלָט זיך אַ בלְאַנד קְעַפְּלַ, זִיְּן חַבְרָה
נוֹחַ... אָוֹן אַט, נַאֲך אַיְינְגָּעַר, אָוֹן נַאֲך אַיְינְגָּעַר... זַיְּיַה שְׁמַיְכְּלָעַן צִ
אִים, אָוֹן אַיְינְגָּעַר מַאֲכָלָט מִיטָּן פִּינְגָּעַר, אַז שְׁשָׁשָׁא, מַעַן טָאָר נִישְׁתָּ
זִוִּיסָן, אַז זַיְּיַה זַעַנְעַן דָּאַ.

אורי האט זיך צְעַמְיִיכָּלַט. די מַאְטָע האט אַ קָּאַלְטָע הַעֲנָט
אַרְוִיְּפְּגָעַלְיִינְט אֹוֵיפֿ זִיְּן גְּלִיעַנְדִּיקָּן שְׁטָעָן, אָוֹן עַם אַיְזָה גַּעַוּעַן
שְׁטִיל אָוֹן גּוֹט.

אורי אַיְזָה אַיְינְגָּעַשְׁלָאַפְּן.

דאם צעריסגען אויערל פון דעם ירושליםער הינטעלע

— פון ווועגן קומט צו גאנן, דעם געלן הינטעלע מיט די
לאכנדיקע אויגן, אַ דורך געלעבערט אויערל?

— איז די מעשה געווען אוזא... עם איז געווען איז דער צייט
פון דער גראיסער באַלטגערונג אויפֿ ירושלים. פִּינְטָלֶעֶבֶן באַט-
בעם זענען געפֿאלֵן אַן אויפֿהער. אַפְּנוֹנִיצְיָה האַט בֵּי די פֿאָרטִיָּה
די קער אויסגעפֿעלט. עסְנוֹאָרגְּן אָזָן ווּאָסְפֵּעָר אַיז אַיז שְׂמָחָת נִישְׁטָ
גְּעוּנִיָּה, אָזָן יונגען חֲבָרָה אַיז גְּעוּנִיָּה צְעוֹזָרְפָּן אַיבָּעָר די
פרָאנְטְּלִינְיָהָם — אָזָן אָזְעַלְכָּבָע זענען גְּעוּנִיָּה פִּילָּע — די גָּאנְצָע
שְׂמָחָת אַיז גְּעוּנִיָּה שְׁלָאָכְטָפָּלְד...

הַאַט אַיז בֵּי דעם הַינְטָעָלָע גָּאנְן אַינְדָּעָרָהִים גַּעַהְעָרָשָׁת
הַוְּנָגָע אָזָן דָּאָרְשָׁת, אָזָן שִׁימָעָק, דָּעָר עַלְטָעָרָעָר זָזָן, אַיז גְּעוּנִיָּה
עַרְגָּעָץ וּוּ אַיז מִילְּמָעָר...

די טעשה האַט זיך אַגְּנָהָוִיבָן אַיז מְאָל צו מִיטָּאָג צו, בעה
די גָּאנְצָע משְׁפָחָה האַט זיך צום טִיש גְּעוּנִץ. גָּאנְ אַיז גַּעַשְׁטָאָ
געַן לְעַבָּן דָּעָר מְאָמָעָן אָזָן האַט צו אַיר אַיְפָּגְּנָהָוִיבָן אַ פָּאָר אָוּמָעָ
טִיקָּע בְּרוּנָע אַוְּגָן מִיט אַ בעַטְנְדִּיקָן בְּלִיק. אַבָּעָר די מְאָמָע, ווּוִיּוֹזָ
אוּסָם, האַט אַן אִים גָּאָז אַיְנָגָאנְצָן פָּאָרְגָּעָסָן וַיַּהֲאַט זיך גַּיְשָׁת אָוּמָ
גַּעַקְוְקָט אוֹיפֿ אִים. — דָּעַרְלָאָגָנט די קִינְדָּעָר זַיְעָר חָלָק, אָזָן זיך
אַלְיָין גַּעַנוּמָעָן עַפְּן.

גָּאנְ אַיז גְּעוּנָאָרָן אָוְמָגָעְדוֹלְדִּיק. עַר האַט אוּפָּגְּנָהָוִיבָן אַיז
אוּעָר אָזָן פָּאָרְקָנִיְּמָשָׁט די גָּאנְ.

— ווּאָזָם האַט דָּצָם לְעַצְמָנָם פָּאָסִירָת אַיז דָּעָר הַיּוֹסָם? אַמְּטָאָל

פלענט מען אים גלעטן, האלדונג, זיך שפין מיט און טילן
אים פון אלדאס בעסטען; און דא — ווי מען וואלט אים גאנישט
געקענטן! ווי ער וואלט דא געוווען עפער א פרעטדען! מערער נאך
— וווען ער גויט צו צו עטצען, רוקט זיך יענער אפ פון אים, דרייט
אווזעך דעם קאפ און וויל אים אפלן נישט אנקוקן!... איז מלא —
אלען! אבער די מאטען?... דזוקא די מאטען, וועלכע האט אים
שטענדיק אוזי גערויניקט און גיעפוצט, קיניכאל און זיין טער
AMILK נישט פארגניפן — זומס איז דעם מיט איר געשען?
גאג האט זיך אונגעקוקט, איז עם איז אים געיזאָרֶן גאנְ-גָּאָר
קאלעמוונע אויפן הארצן; א שטוציקער, די פעל א מאטען, און
אויסגעקרטאָבען, איז אוז מאגעער, ניעעה, אוש אלע בײַינער
שטאָרץן אָרוּיסְט...

און דא לאום מען מיטש נישט לעבּן! — אינדרויסן — במעט
זומס מען זעם נישט קיין לעבעדיקן נפש. און נאך מע טראָסְקָעַט,
און נאך מע קלאָפְט. אוש די ביינער ציטערן — א מודא און גאט
זיך צו באָוּוֹיָן!

אבער דער הוונגע האט גאנְן נישט געלאָזֶט זיך פארטיפֿן און
געדןקען, ער האט זיך פון ארט אויפגעעהָבן און מיט קליאַן-
טשיניקען, נישט זיביגער טרייט זיך וידער דערנענטערט צו דער מאָז
בען, 8 לאָנגן אָוּבָּעַטִּיקָן אָדָיוֹן אָרוּבָּעַלְאָזֶט און זיט דער לאָפְעַ
זיך לַיְכְּטַלְיִיבְּט אָזֶן קני אָנְגָּעַרְיךְ.

די מאטען — נאך ווי און אָנְדָּעָרָע מאטען, האט זיך דעם א
בָּאָפְט געטן, פון ארט אויפגעערפְּרָוְנָגָן, פון צימער אים אָרוּבָּעַן
יאָגָט — אָזֶן אליאַן זיך מיט בִּיטְעָרָע טרערן פָּאָרְגָּאָבָן.
— אָזֶן קען דעם נישט אויסחהָלָטָן, אַיך קען נישט! — האט זיך
געבליפְּעַט, אָזֶן גאג האט נישט געקענט באָגָעָטָן, זיאָם אָוּוּינְס
האָט ער דא געבען? פָּאָרְגָּוָס זוּוּינְט די מאטען?

* * *

אָזֶן ער געלאָגָן גָּאגְן, אָזֶיך דער שְׂנוּעָלָן, אָנְגָּעַשְׁפָּאָרְט דעם
קָאָפְט אָזֶיך זיינְעָט פָּאָדְעָרְשָׁטָן לאָפְקָעָט, אָזֶן בִּיטְעָרָע געווּוֹיָנְט, בִּי-
טָעָרָע, בִּיטְעָרָע גַּעַזְבָּעָרָט. ווי ער זוּוּינְט אָזֶן יָאָמְעָרָט אָזֶוּ בִּיטְעָרָע,
זַיְעָרָע בִּיטְעָרָע, חַעַרְתָּעָר עַד אָשְׁטִיבָּעָן, אָזֶן נְטָעָן, פָּרִינְטָלְעָבָן שְׂטִיבָן

טאנטן און זין – צוויי דזרה
יזהן פון יישראָל, בידיע
קעיפֿן, אויסלְיוֹזֶנדִיך די עַדְּ
ען אונדְזֶערָע אַכְוָה

מע — „הען, ווואס וויננסטו עפערם, גאנג?“ האט גאנ געם קאָפַ אָוִיפְּגָעָהוּבָן אָוֹן זַיְד אַנְגָּעַטְרָאָפָּן טִיט שִׁימָעָקָם פְּרַיְוָלֶעֶבָּע אָוִיגָן. אָיוֹ אִים גַּעֲוַיָּהָן נַאֲרָעָרָעָר, גַּאנָן; ווּאָסַם הָאָט עַר נַאֲר אַזְּעַלְכָּעָפָּה לְעַלְכָּעָפָּה אָוִיגָן, שִׁימָעָקָה — אָוֹן גַּאנָן הָאָט פְּונְדָּצְסָנִי גַּעַנוּמָעָן קְלָאָגָן.

שִׁימָעָק אָיו אַרְיָין אָין שְׁטוּב, אָוֹן דָּאָרְט אָיו עַרְשָׁת גַּעַוּוָרָן דֵּי אַמְּתָע שְׁמַחָת.

— שִׁימָעָק, שִׁימָעָק! הָאָבָן זַיְד דֵי קְלִיְינָע בְּרוּידָעָר אָוֹן שְׁוּעָם-טָעָר דֻּעָרְפְּרִיּוּט.

— שִׁימְקָעַלְעָע! הָאָט אִים דֵי מַאֲמָע גַּעַהְאַלְדוֹזָט אָוֹן גַּעַקוֹשָׁט.

— שְׁמַעוֹן! הָאָט אִם דָּעָר טָאָטָע אַ בְּרוּיטָן „שְׁלוּם עַלְיכָם“ דַּעְרָלָאָגָנט.

הָאָבָן זַיְד אַלְעָ צְנוּוֹפְּגָנְעָזָמְלָט, דֵי מַאֲמָע הָאָט פָּאָרְבָּאָרְגָּן אָטְרָעָר, — פָּאָרְזָוָאָס זַיְקָעָן דָּעָם זָוָן רִיבְּטִיק נִישְׁתָּמְבָּדְזָוָן — דָּעָם זָוָן, וּוּלְכָעָר פָּאָלְטָאָרְיָין אָהִים אַוִּיפָּא אָפָּאָר שְׁעה, גַּלְיִיךְ פָּוָן שְׁלָאָכְטָפְּעָלָד. הָאָט דָּעָר טָאָטָע גַּעַנוּמָעָן אָוּיסְפָּרָעָגָן, ווּאָס אָזְוִינָס עַמְּה הָעָרָט זַיְד דָּאָרְט, אַוִּיפָּא דֵי פָּאָדְעָרְשָׁע לִינְיעָם, ווּאָהָלָט זַיְד דֵי חְבָרָה, אָוֹן וּוּדָעָר שְׁוֹנָא פְּרָדָט זַיְד אַוִּיפָּא, אָוֹן ווּאָס מָאָכָט דָּעָר אָיוֹ יְעַנְעָר... אָוֹן... אָוֹן — צַי אָיוֹ שְׁוֹן אָפָּשָׁר פָּאָרָאָגָן כָּאָטָשׁ עַפְּעִים אַ הָאָפָּעָנוֹנָג צַו עַפְּעָנוֹנָג פְּונְדָּצְסָנִי דָּעָם ווּגְנָגְנָג — תְּלָאָכִיב אָוֹן צְעַשְׁטָעָרָן דֵי בָּאָלָאָגָנָרוֹנָג?

שְׁמִיכְלָעָן שִׁימָעָקָם קְלָגָעָ אָוִיגָן — עַר ווּוִיסָט, אָז אַינְגָוִיכָן ווּעַט שְׁוֹן פָּאָרְטִיק זַיְן דָּעָר נִיְּעָר ווּעַג, וּוּלְכָן מָעָן בּוּיט אִיצְטָאָזָוָן, אָז דָּעָר שְׁוֹנָא זָאָל אִים נִישְׁתָּמְבָּדְזָוָן, אָוֹן גַּעַלְנָעָר, מִיטָּפְּרִישָׁע בְּחוֹת זָאָלָן קְעַנְעָנוֹ אַנְקָוּמָעָן אָיוֹ דָעָר בָּאָלָאָגָנָרוֹטָעָר יְרוּשָׁלָיִם אַרְיָין, אָוֹן עַמְּן, וּוּסְמָעָר אָוֹן אַבְּוִינִיצְיָע... אָבָעָד רַעֲדָן דָּעַדְפָּוּן טָאָר מָעָן נַאֲרָעָרָעָר נִישָׁט. שְׁמִיכְלָט עַר בְּלוּוּן, שִׁימָעָקָם. עַם טָוֹת אִים שְׁטָאָרָק הָנָחָת. ווּאָס עַר זְוִיְּסָט דָּאָס טָאָקָע, אָוֹן אָז נַאֲר דֵי נַאֲכָט גַּוְיִינָן וּוּי אָרוּוִים. עַר אָוֹן זַיְן גַּרְוָעָע. פָּאָרָנָעָמָעָן נַאֲר אַיְן בְּעַרְגָּל, ווּאָס אָיוֹ אִין דֵי אַרְאָבִישָׁע הָעָנָט אָוֹן פָּאָרְשָׁטְעָלָט דָּעָם נִיְּעָם ווּעַג... מְרִיאַת עַמְּשָׁעָן. אָז אָפָּשָׁר נַאֲר מָאָרָגָן, טָאָקָע מָאָרָגָן, וּוּלְכָן זַיְד טָאָטָעָמָטָע דָּעַרְוָיָּהָן דֻּעָרְפָּוּן אָוֹן עַם ווּעַט

זוי הנאה טוונ, און זוי וועלן זיך כלומרטט ברוגנון אויפ אים, חלמאו
ער האט זוי נישט דערציזילט...

אבער דא דערהערט שיטמק, זוי גאנ יאטערט נאך אלע אויפ
דעך שוועל. ווערט ער שוין זיווער ניגנעריך און פרענט זיך אום,
וזאם איזוינט האט פאסטרט.

— זויינט די מאמע. לאזן די קינדר עראט די קעפ און דער
טאטע דערציזילט, איז קיין עסן איז נישט — קויים קרייגט מען עפעם
פאר די קינדר. איז עם הונגעריך, דאס הינטעלע. און קיין וואָ
סעד איז נישט — קוייס-קויים פאָר די קינדר דאס מועל אײַנץ-
געַזְעַן — איז עם שטוציך און אַפְּלָוּ דֶּאָרְשְׁטִיק... דאס הינטל, זויינט
דאָס...

יענעם פארנאכט איז שימעך צורי-געגעגעגען זו זיין חברה
ニישט אליאו. נאך מיט אַ בָּגְלִיְתָעַר — אַ גַּעַל הַיְנַטְּעַלְעַ מִיט אַ
שׁוֹוָאַרְיַע. פִּיכְתְּבַת נְעֹזֶל...

האט זיך נאג בעפֿלְט זיינער וויכטיך. אַרוֹוַסְגַּיְעַנְדִּיק בֵּיַה
נאָרט מיט דער גַּרְוָפָע. ער האט קיין פִּיפָּס נישט אַרוֹוַסְגַּיְעַנְדִּיק,
וויל שימעה האט אַים באָפְּלוֹן, אַז — שאָ שטיל זאל זיין. —
וואָרטט ער נאָר זיינע פִּיר ווַיְמַע לְאַפְּקָטָם. שאָקלְט מיט די אויעַרְן,
אוֹ אַיז פְּרִילְעַר — די חברה האט אַים גַּעֲגַבָּן עַסְן, טְרִינְקָעַן,
אַים גַּעַלְעַט אַן זיך גַּעַפְּרִוִּיט מיט אַים...

— אַיאַט נִיְמַת ער צוֹאַמְטַ�ו מִיט זַי — אַן די נָאַכְט אַיז
פִּוְּצָחִיר. קַיְיַן לְבָנָה שִׁיְוִינְט נִשְׁתַּט. דַּעַר ווִינְטַט פִּיְפְּט אַן בְּלָאָוֹט...
ניַיְיַה די חברה — אַיְינְעַר נָאַכוֹ אַנְדָּעַר. אַיְינְעַר נָאַכוֹ אַנְדָּעַר,
מִיט בִּיהְמוֹ אַיז די הענט. מִיט מַאַשְׁיוֹ-גַּעַוּעַר אַפְּלוֹ. אַן ער, נָאָג
טָאַזְצָאַט אַיז שְׁפְּרִינְגַּט אַן דַּעַר זַיְט. לְעַבְנַן שִׁימְקָעַן — אַן עַס אַיז
אַיס גּוֹט. ווֹאָט ער נִיְמַת פִּיט זַי מִיט — אַן שאָ, שטיל...

אַבער אַזְוִי פְּלוֹצִים אַיז גַּעַוּזָרָן אַוְים שטיל. די שׁוֹוָאַרְצַ-
קִיְיַט פָּוּן הַיְמָל אַיז צַעַשְׂנִיטַן גַּעַוּזָרָן דַּודְךְ צַעַנְדְּלִיקָעַר פִּיעַרְדִּיקָעַ-
רָאַקְעַטְעַס. שאַסְן האַבָּן גַּעַקְנָאַלְט אַן אַרְצְבִּישָׁע קָוְלָת האַבָּן גַּעַ-
גַּוְאַלְדוּעַט.

האט זיך חברה באָלֶד צעליגט אין אַראָד — הינטער שטיי-
נער און פעלדזון — און מען האט דאס גענומען שפילן אויפֿ דעם
מאשין-געוועה, אויפֿ די בִּיקְסָן — נײַן, נײַן, זײַן וועגן זיך שע-
מען!

אָבער די אָראָכְעָר האָבָּצָן זיך גענומען זאמְלָעָן פֿוֹן אַלְעָן וַיְכָ-
טּוֹנְגּוּן, פֿוֹן אַלְעָן וַיְיטֵן, נַאֲךְ אָונְנָאָךְ, אַינְן די הַונְדְּעָרְטָעָר ... אַינְן
חברה אַיז גַּעֲוָעָן וַיְיִנְחַקְנַקְ, די אַמְנוֹנִיצְיָעָה האט גענומען אויסנְגִּינְן,
און דָּא זַעַנְעָן שְׁוִין פָּאָרָאָן עַטְלָעָכָע פָּאָרוֹזְגְּדָעָטָע, אָונְנָאָונָאָן קִיְּין הַילְּפָ-
קָעָן מעָן זַיִן נִשְׁתָּמְדָעָן — אָונְנָאָונָאָן קִיְּין וַיְעַגְּצַרְקַי אַיז נִשְׁטָמָט...
פָּאָלָט שִׂימְעָקָן אַיִּינְ, אָז אַלְיַץ אַיז שְׁוִין פָּאָרָפָלָן. אָז זַיִן אַלְעָן
וּוְעַט מעָן דָּא אוֹיסְהַרְגְּגָעָן, אָונְנָאָונָאָן טַאָרְגַּן וּוְעַט קִיְּין קַאֲנֻזָּאִי פֿוֹן
תַּלְּאָבִיב קִיְּין יְרוּשָׁלָם נִשְׁתָּמְדָעָן ... אָונְנָאָונָאָן וּוְיִשְׁתְּרַעְרַע וּוְעַט אַיִּינְ
שְׁתָמָט זַיִן הַוְּנָגָעָר אָונְנָאָונָאָן דָּאָרְשָׁתָן...

— וְיִי עַר טְרָאָכְטָט דָּאָס אַיזְוִי בַּיְתָעָר וּוְעַן דָּעָם, צִילְנְדִּיק אַיִּינְ
די שְׂזָאָרְצָעָ סִילְוָעָטָן, הוּאַלְכָעָן דְּעַרְגְּעַנְטָעָרָן זַיךְ נַאֲכָאנָאָן, האט
עַר זַיךְ דָּעָרְמָאָנָט — גָּאנְ...

— — — אַיז גָּאנְ גַּעַלְאָפָן שְׁנָעָלָ-שְׁנָגָעָלָ צְוַיְישָׁן פָּעַלְדָּזָן, צְוַיְיָ-
שָׁן דְּעַרְגָּעָר, מִיטָּן צְעַטְעַלְעָ אַיִּינְ מַוְילָ. עַמְּ האט אִים גַּעַצְוִינְן צְרוּקִיקָ-
סָהָאָט זַיךְ נִשְׁתָּמְדָעָן אַיבְּעָרְלָאָזָן דָּאָרְטָט שִׂימְקָעָן. אָבער עַר
הָאָט גַּעַאיִלְתָּ וּוְאָס גַּיְבָּעָר אָהִיָּם, אָונְנָאָונָאָן די אוּיְירָן האָבָּן אַפְּ-
גַּעַהְיִלְכָּט דָּאָס קַנְאָקָן פֿוֹן די פָּלְיעַנְדִּיקָעָ קַוְיָּילָן...
עַמְּ האט אִים שְׁטָאָרָק זַיךְ גַּעַטְוֹן דָּעָרָ קָאָפָ. שְׁטָאָרָק זַיךְ גַּעַ-
טוֹן. עַר האט גַּעַפְּילָט אַזָּא זַוְּאָרָעָמָעָ פִּיְבְּטְקִיִּיט אַרְוֹם הַאָלְדוֹן אָונְנָאָ-
גַּעַשְׁפִּירָט דָּעָם רִיחָ פֿוֹן בְּלוֹטָן. גַּעַזְוָאָלָט זַיךְ צְעַזְוִיְינָעָן, אָבער עַר
הָאָט גַּעַדְעַנְקָט שִׂימְעָקָס בָּאָפְּעָלָ: אָהִיָּס, שְׁנָעָלָ!

אָונְנָאָונָאָן עַר אַיז וּוְיִשְׁתְּרַעְרַע גַּעַלְאָפָן...

— — — אַינְדְּעָרְהִיִּים אַיז גַּעַוְאָרָן אַגְּרוֹדָעָר. דָּעָר טַאָפָע
הָאָט גַּעַכְאָפָט דָּאָס צְעַטְעַלְעָ, אָונְנָאָונָאָן זַיךְ וַיְכָעָר זַיךְ פֿוֹן דָּעָר הַיִּים
אַלְזָאָגָעָן. גָּאנְ — נַאֲךְ אִים.

אייז דער טאטט געלאָפַן און געלאָפַן. גערעדט דאס און דאָרטט,
מייט פֿאָרְשִׁידְעָנָעּ חֲבָרָה, אלֶּצּ יְזָנְגָעּ, אֹיסְגָּעְטָטְעָרְטָעּ, אֹיסְגָּעּ-
צְעָרְטָעּ, מִיטּ הָארְטָעּ פֿאָנִימָעּ אָזְזּ גּוֹטָעּ אָוִינָן. ערְחָאָט דָּאס צְעּ-
טְּעָלָעּ דְּעֶרְלָאָנְגָּט אָן אֹוְיָפּ דָעַם פֿאָרְבָּלוֹטְיִקְטָן הַינְטָעָלָעּ אָנְגָּעְוָיוֹזּ—
— אָזּ אֹיךְ דָאָרטּ גּוֹזָאָרְן אַ גּוֹרְדָעּ. מְעַן הָאָט וֵיךְ צְנוּיְפָגָעּ—
זְאַמְלָט אָן וֵיךְ אַיבְּעָרְגְּעָצְיִילָט — גּוֹנוֹמָעּ גּוֹוֹעָרּ, אַמְוֹנִיצְיָעּ,
גְּרָאָנְפָּטָן — אָן אָין וּוְגּוֹזּ גּוֹלָאָזָט — צָו הַיְלָפּ דָעּ אַרְומָגָעּ.
ריְגָנְגָלְטָעּ גּוֹרְפָּעּ.

גָּאנְג — מִיטּ זַיְ...
* * *

...צְוָמָאָרְגָּנָס, זְעַן דָעּ עַרְשְׁתָּעָרּ קָאָנוֹוָאִי פֿוֹן תְּלָאָבִיכּ אָזּ
אָנְגָּעְקָוּמָעּ, נָאָךְ דָעּ לְאָנְגָּנָעּ בְּאָלָאָגְּרָוָנָגּ פֿוֹן יְרוּשָׁלָיִם, זְעַנְעַן
מְעַנְטָשָׁן גּוֹשְׁטָאָגָנָן אִין דִי גָּאָסָן אָן גּוֹזְוִינִינָט פֿאָרְ פְּרִיאִיד. הָאָט
מְעַן גּוֹרְפָּן „חַוְרָדָאּ“ פֿאָרְ דִי חֲבָרָה, וּוָאָסּ הָאָט דִי בְּאָלָאָגְּרָוָנָגּ
אַיבְּעָרְגְּנָכְּרָאָכְּן אָן גּוֹבְּרָאָכְּטָן נִי לְעַבְּנָן פֿאָרְ דָעּ אַלְטָעָרּ שְׂטָאָטָט...
זְעַנְעַן מְעַנְטָשָׁן גּוֹשְׁטָאָגָנָן אֹוְיָפּ דִי גָּאָסָן אָן גּוֹזְוִינָן דִי „הַתְּקוֹהָ“.

— — — אָזּ אֹיךְ גָּאנְגּ גּוֹעָזָעּ אַין שִׁטְמָעַקּ שְׁוִים, הוֹיךְ, אֹוְיָפּ
אָ גּוֹפְּאָנְצְּעָרְטָן מְאָשִׁין, גּוֹזְוָאָרְפָּן דָעּ קָאָפּ הַיְן אָן צְוִירִיקּ, גּוֹרְיִ-
סְנִידִיקּ וֵיךְ מִיטּ זַיְן וּוּוִיסְן בְּאָנְדָאָזָשּׁ אֹוְיָפּ אַוְיעָרְלָ, וּוָאָסּ אָן
אַרְאָכְבִּישָׁעּ קְוִיל הָאָט דְּוּרְכְּגָעְלָעְכְּבָעָרָט, בָּעַת עָרּ הָאָט וֵיךְ גּוֹיְאָנְטָט
מִיטּ דָעּ צְעָטָעָלָעּ נָאָךְ הַיְלָפּ.

גָּאנְגּ הָאָט פֿאָרְקָנִיְּתָשָׁטּ דָאָס שְׁוֹוָאָרְצָעּ גּוֹזָל, גּוֹדְרִיּוֹט מִיטָּן
וּוֹיְידָל אָן וֵיךְ גּוֹפְּרִיּוֹט — וּוֹיְיל דִי מְאָטוּמָהָאָט אִים אֹיסְגָּעְצְּוָאָגָן,
אֹיסְגָּעְרִינִיקָט אָן גּוֹגְלָעָטּ, וּוֹיְיל דִי קִינְדָעָרּ הָאָכָן אִים דָעָרָ-
לָאָנְגָט עַסְן, אָן דָעּ טָאָטִיעּ הָאָט אִים אַ גּוֹטְמוֹטִיקָן פֿיְצָקָעּ גּוֹעָטָן,
אָן חֲבָרָה הָאָט אִים מִיטְגָּעָנְמוֹעָן אַוְיכָן אָן אֹוְיָפּ דָעּ גּוֹפְּאָנְ-
צְעָרְטָן אֹוְיָטָאּ.

איָזּ אִים גּוֹזְוּן גּוֹטָן, גָּאנְגּ, אִי, וֵי גּוֹטָ!!!

אויסנגן פון דער צויזשא אין ארגוננטינע

בין איצט דערשינען :

חייט פינגענטשיין: אנאלויטישן לערז-פראנראמ (פאר א זוקטיקלא-
סיקער צונאב-שול) 1943

100 לידער מיט מוויך (פאר שול און היים), 1947
שול-בלעטער (אויסנגן פון דער צויזשא פאר שול-פרangan), 6 נומערן
צווישאיידיעות (איןפראמאטיווער בולעטן פון דער צויזשא און
שלום עליכם-שולן), 5 נומערן

שול - ביבליאטען :

	העפט	אויסנגן
1	— — — — —	— — — — —
2	— — — — —	— — — — —
1	— — — — —	יידן אוּן אַרְגָּוֹנְטִינָה
1	— — — — —	ארֶץ יִשְׂרָאֵל
2	— — — — —	י. גּ. פֿרִיז
1	— — — — —	—
2	— — — — —	—

דערשינט אינניין :

(צוויטע אויפלאגע)
אויסנגן — — — — —
ארֶץ יִשְׂרָאֵל — — — — —
יידן אוּן אַרְגָּוֹנְטִינָה — — — — —
מַאי וּרְבָּל: סְלִינְעַן הָעָלָדָן
(אַקְטוּלָעַן מַעֲשָׂה הַלְּדוֹן פּוֹן יִשְׂרָאֵל)
קעהקס קליגער: יַנְגַּעַלְעַךְ פּוֹן דָּעַר וּוּלְט
(קִינּוּדָעַרְלִידָע)

— BIBLIOTECA ESCOLAR —

MAY ZERUBAVEL

PEQUEÑOS HEROES

Editado por la Organización de
Escuelas Laicas Israelitas "ZWISCHO"
ESCUELAS SCHOLEM ALEIJEM

SERRANO 341